Mötesbok: Kulturnämnden (2026-10-22)

Kulturnämnden

Datum: 2026-10-22

Plats: Esplanaden

Kommentar:

Dagordning

Torsdag 22 oktober kl. 13:15

Möteslokal: Esplanaden, Länken 3 trappor

kl. 14:30 ca fika

kl. 14: 45 ca Genomgång och diskussion verksamhetsplanering och internkontrollplan 2027

Behandling av mötesärende

61/26 Val av justerare, fastställande av dagordning och anmälan av jäv oktober 2026 3

62/26 Upphandling kompaktarkiv Sveriges depåbibliotek och lånecentral 4

63/26 Lokalbehovsplan Umeå kulturförvaltning 6

64/26 Umeå kommuns Minervastipendier 2026 11

65/26 Umeå kommuns konststipendium 2026 12

66/26 Information, rapporter och övriga frågor oktober 2026 13

67/26 Anmälningsärenden/delegationsbeslut oktober 2026 28

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-09-28
Kulturnämnden

Diarienr: KU-2026/00006

Val av justerare, fastställande av dagordning och anmälan av jäv oktober 2026

Förslag till beslut
Kulturnämnden beslutar

att utse en ledamot i nämnden att justera protokollet digitalt tisdag 27 oktober,

att godkänna kallelse och dagordning, samt

att till protokollet notera eventuell anmälan om jäv.

Ärendebeskrivning
Dagordningen bifogas med mötesboken till nämnden. Eventuella tillägg i dagordningen noteras i nämndens protokoll under rubriken Information, rapporter och övriga frågor. En jävig person får varken delta i handläggningen av ärendet eller närvara vid nämndens beslut i ärendet.

Beslutsunderlag
Föredragningslista/protokoll

Beredningsansvariga
Maria Nordenback

Jenny Skarstedt
Kulturdirektör

Maria Nordenback
nämndsekreterare

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-14
Kulturnämnden

Diarienr: KU-2026/00052

Upphandling: Magasinshyllor Sveriges depåbibliotek och lånecentral, Umeå

Förslag till beslut
Kulturnämnden beslutar

Att fastställa bifogat upphandlingsunderlag Magasinshyllor Sveriges depåbibliotek, Umeå

att paragrafen är omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning
Sveriges depåbibliotek och lånecentral är en av de nationella tjänster som Kungliga biblioteket (KB) finansiera, som en del i KB:s uppdrag att främja samverkan och utveckling inom biblioteksområdet. Sveriges depåbibliotek och lånecentral (SDLC) i Umeå har ett nationellt uppdrag att bistå landets bibliotek med kompletterande litteratur genom fjärrlån. I dagsläget finns cirka 500 000 poster fördelade i tre magasin.

Kungliga biblioteket har beslutat att den mångspråkiga lånecentralens bestånd ska föras samman med SDLC. I överenskommelse med KB kommer därför den mångspråkiga lånecentralens (MLC) bestånd i Stockholm flyttas till SDLC i Umeå under våren 2027.

Detta innebär att SDLC:s bestånd utvidgas och material omfattande cirka 80 000 volymer flyttas till Umeå. För att möta det utökade beståndet kommer en omstrukturering av befintliga lokaler ske, men även införskaffande av en tillkommande fastighet i Umeå.

Därför finns ett behov av nya kompakthyllsystem i Umeå. En ny lokal utrustas med hyllsystem och nuvarande magasin behöver utbyte av hyllor.

Efter beredning i samråd med Upphandlingsbyrån vid Umeå kommun har, i enlighet med bilagor, uppställts generella krav, krav över leverans, montering samt tekniska specifikationer med mera.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KU-2026/00052

Upphandlingen genomförs i enlighet med bestämmelserna i Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) med de lagändringar som trädde i kraft 2022-02-01. Upphandlingsformen är öppet förfarande.

Beslutsunderlag

Upphandlingsunderlag

Beredningsansvariga

Daniel Andersson, ledningskoordinator
Magdalena Sjöström, enhetschef SDLC
Igne Aukstuolyté, upphandlare Upphandlingsbyrån

Beslutet ska skickas till

upphandlingsbyran@umea.se

Jenny Skarstedt
Kulturdirektör

Daniel Andersson
ledningskoordinator

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-12

Kulturnämnden

Diarienr: KU-2018/00011

Kulturförvaltningens lokalbehovsplan 2028

Förslag till beslut
Kulturnämnden beslutar

att anmäla nämndens framtida lokalbehov till Umeå kommuns fastighetsförvaltning, som en del av arbetet med investeringsbudget 2028.

Ärendebeskrivning
Kommunens nämnder och förvaltningar ansvarar för att planera sina behov av lokaler och bostäder för sin verksamhet i enlighet med Umeå kommuns lokalförsörjningsdirektiv. I detta ansvar ingår att upprätta långsiktiga lokalbehovsplaner och initiera lokalutredningar hos fastighetsförvaltningen samt vara en bra och tydlig beställare av lokaler.

I föreliggande plan anges de olika lokalbehoven i en prioriteringsordning utifrån vad kulturnämnden ser som mest angeläget för att nämnden ska uppfylla de av kommunfullmäktige satta målen och de uppdrag som åligger nämnden. Inom detta ryms även ett uppfyllande av lagstiftning och medborgarnas behov.

Beslutsunderlag
Kulturförvaltningens lokalbehovsplan 2028

Beredningsansvariga
Daniel Andersson, ledningskoordinator

Beslutet ska skickas till
Christina Lundgren, teknisk direktör
Åsa Zackrisson, fastighetsförvaltare
Vilhelm Hampusson, fastighetsförvaltare

Jenny Skarstedt
Kulturdirektör

Daniel Andersson
ledningskoordinator

Diarienr: KU-

Plan
2026-10-22
Kulturnämnden

Kulturförvaltningens lokalbehovsplan 2028

Kommunens nämnder och förvaltningar ansvarar för att planera sina behov av lokaler och bostäder för sin verksamhet i enlighet med Umeå kommuns Lokalförsörjningsdirektiv. I detta ansvar ingår att upprätta långsiktiga lokalbehovsplaner och initiera lokalutredningar hos Fastighet samt vara en bra och tydlig beställare av lokaler.

I föreliggande plan anges de olika lokalbehoven i en prioriteringsordning utifrån vad kulturnämnden ser som mest angeläget för att nämnden ska uppfylla de av kommunfullmäktige satta målen och de uppdrag som åligger nämnden. Inom detta ryms även ett uppfyllande av lagstiftning och medborgarnas behov.

Umeås tillväxt, förutsättningar och behov

I kommunens strategiska plan 2016–2028 anges att en av attraktionskrafterna för en ökad tillväxt och inflyttning är ett brett utbud av kultur och ett utvecklat föreningsliv. Detta förutsätter ändamålsenliga lokaler och etablering av bibliotek och kulturella verksamheter som följer stadens tillväxt och kommunens demografiska prioriteringar. I kommunens bebyggelse- och trafikstrategi fastställs målet fem kilometers-staden. Kulturens verksamheter är centrala i denna målsättning.

I prioriteringarna nedan anges behov av nya bibliotekslokaler gällande Obbola, Sävar, Mariehem och Umedalen. Dessa behov är beroende av politiska beslut, budgetmässiga förutsättningar och var de befinner sig i stadsplaneringsprocessen - översiktlig planering och detaljplanering.

I de fall nya bibliotek inte tillskapas är det prioriterat med underhåll och insatser vid befintliga förhyrningar som biblioteken i Hörnefors, Obbola, Grubbe och Umedalen. Väven är i behov av underhållsinsatser så som personalutrymmet.

För biblioteken är vidare införande av meröppet prioriterat, vilket innebär medborgarnas tillgång till biblioteket på tider utanför bemannade öppettider. Konceptet kräver anpassning av fastigheterna så att biblioteket har en egen entré med nödvändig teknik. Lagändringar i

skollagen (2021:800) gällande nya krav på skolbibliotek samt skolsäkerhet innebär vidare utmaningar och lokalmässiga behov och förändringar för kommunens folkbibliotek.

I planeringen av nya bibliotek eller renovering bör tillräckligt med utrymme för programverksamhet beaktas. Detta kan möjliggöra till exempel för Kulturskolan att förlägga mer verksamhet på de olika biblioteken.

Generellt vill kulturnämnden framhålla att kulturens roll i stadsomvandlingen bör stärkas. Förvaltningen behöver komma in tidigare i översiktsplanering, detaljplanering och övriga dialoger gällande lokalisering, planering och konstnärlig gestaltning för nämndens bibliotek, scener och kulturrum. Ett led i detta är vikten av att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndsgränser, som även anges i tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige.

Kulturnämndens prioriteringar

1. **Umedalen – Nya bibliotekslokaler**

Ett synnerligt prioriterat behov av ett nytt modernt stadsdelsbibliotek med ändamålsenliga lokaler med tillgänglighet i fokus. För- och grundskoleförvaltningen har också framfört behov av utökade lokaler i Västangårds skola där nuvarande bibliotekslokaler finns. Tidigare planering för detta har skett av teknik- och fastighetsförvaltningen och här är det av vikt att processen fortlöper och att det sker i dialog med kulturförvaltningen.

Nuvarande lokaler har stora brister i fråga om arbetsmiljö för medarbetarna vilket skyddsronder påvisat. Fysisk och kognitiv tillgänglighet för bibliotekets besökare är också undermålig. Brist på ramper, toaletter, maskering för synsvaga med mera saknas.

För en fortsatt god samverkan med skolan behöver den nya lokaliseringen ligga i närhet till Västangårds skola. I sammanhanget kan nämnas att Tegsbiblioteket ökade sina besök med 84 procent efter att de flyttat till en ny lokal som är tillgänglig och anpassad efter verksamhetens behov.

Ett nytt bibliotek bidrar till att lösa bibliotekets uppdrag såväl enligt bibliotekslag som kommunens biblioteksplan. Biblioteket skulle också bidra till Umeå och Umedalens utveckling de närmaste 15 – 20 åren och kanske längre än så beroende på samhälls- och stadsdelsutvecklingen.

2. **Obbola – Nya bibliotekslokaler**

Obbola har fått möjlighet att växa med fler bostäder och är en del av kommunens strategi med utveckling och tillväxt. Något som också betonas i översiktsplanen Fördjupning för Holmsund och Obbola. I fullmäktiges investeringsbudget för 2025–2028 avsattes medel till

en ombyggd skola och bibliotek. I senare budgetbeslut har dock detta utgått. Skolans pausande förändrar dock inte bibliotekets behov av mer, bättre och anpassade lokaler för sin verksamhet.

3. Mariehem – Nya bibliotekslokaler

I samband med pågående och kommande planering avseende Mariehemsområdet bör också biblioteket vara en del av planeringen och förflyttningen till det nya framväxande centrumet. Arbetet med att ta fram en ny detaljplan för Mariehems centrum har påbörjats. Bibliotekets behov av mer tillgängliga och verksamhetsmässiga lokaler och behoven av en kulturell mötesplats bör beaktas under detta detaljplanearbete.

Tillväxt och utveckling sker i allt högre grad i anslutning till Mariehemsområdena. Mariebergsområdet har i dag drygt 1 400 invånare medan Mariehemsområdet har drygt 8 000 invånare. Kommunens framtida tillväxt är och planerade till omliggande Olofsdal, Mariehöjd och Mariehems centrum.

4. Östra stadsdelarna – Nytt stadsdelsbibliotek

I samband med planering av Umeås östra stadsdelsområden, som Carlslund och Tomtebo strand, bör också bibliotek och etablerandet av kulturella mötesplatser vara en del av stadsplaneringen. I planering av nya bibliotek bör tillräckligt med utrymme för programverksamhet beaktas. Det möjliggör för Kulturskolan och andra aktörer att förlägga mer verksamhet i området.

Utvecklingen av de östra stadsdelarna är och kommer att vara ett stort upptagningsområde där det idag inte finns något bibliotek, vilket gör behovet mycket angeläget.

5. Sävar – Nya bibliotekslokaler

I samband med pågående och kommande planering när det gäller Sävar, Sävar skola och Norrbotniabanan bör också bibliotek och etablerandet av kulturell mötesplats vara en del av planeringen. Sävar har i dag cirka 3 000 invånare. I kommunens planer möjliggörs ytterligare 4 – 6 000 invånare. Sävars utveckling och tillväxt innebär att planeringen för biblioteket bör tidigareläggas för att erbjuda tillgängliga och verksamhetsmässigt bra lokaler innehållande möjligheter för en kulturell mötesplats. I dialog med Regionen förs diskussioner om ett Hälsans hus. Med fördel kan planerna inbegripa lokaliseringen av ett nytt bibliotek i Sävar.

6. Ombyggnationer till följd av ny lag avseende obehöriga i skolans lokaler

Ny lydelse i skollagen (2010:800) anger att huvudmannen ser till att varje förskola och skola vidtar åtgärder för att obehöriga personer inte ska ges fritt tillträde till lokalerna när verksamheten pågår, enligt 6a kap 4§. Vid några av kulturförvaltningens verksamheter, till

exempel Kulturskolan på Midgårdsskolan och flera bibliotek så nyttjas skolans entréer. Därför behöver ombyggnationer ske för att besökarna till nämndens verksamheter inte nyttjar de entréer som är avsedda för lärare och elever.

7. Långsiktig planering

Kulturnämnden fick, genom beslut av kommunfullmäktige den 15 juni 2026 angående Planeringsdirektiv, budget och investeringar 2027, tilläggsuppdrag 2027:15. Beslutet innebär att kulturnämnden ges i uppdrag att utreda hur en stödstruktur för de kulturella och kreativa branscherna och dess utövare bör utformas**.** Inom ramen för detta tilläggsuppdrag kan framöver även rymmas lokalbehov för nämndens verksamheter.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-09-28
Kulturnämnden

Diarienr: KU-2026/00032

Umeå kommuns Minervastipendier 2026

Förslag till beslut
Kulturnämnden beslutar

att Umeå kommuns Minervastipendier 2026 delas ut enligt arbetsgruppens förslag.

Ärendebeskrivning
Minervabelöningen instiftades till minne av Umeås första biblioteks- och föreläsningsförening. Sedan 1977 delas stipendierna årligen ut av kulturnämnden till utövare eller främjare av kulturell verksamhet med anknytning till främst Västerbotten.
Stipendiet består av två stipendier med en prissumma på 10 000 kronor vardera.
Namnen på tidigare mottagare finns publicerade på Umeå kommuns hemsida.

Beslutsunderlag
Arbetsgruppens förslag, som föredras muntligt på nämnden.

Beredningsansvariga
Thomas Hartman (S)
Freyja Dalén Ingadóttir (MP)

Beslutet ska skickas till
Stipendiaterna
Lena Lindmark, ekonomiassistent

Jenny Skarstedt
Kulturdirektör

Maria Nordenback
nämndsekreterare

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-14

Kulturnämnden

Diarienr: KU-2026/00049

Umeå kommuns konststipendium 2026

Förslag till beslut
Kulturnämnden beslutar

att dela ut Umeå kommuns konststipendium 2026 enligt stipendiekommitténs förslag

Ärendebeskrivning
Umeå kommuns konststipendium på 75 000 kronor delas ut till en framstående konstnär med lokal förankring.
Konstnären nomineras av en stipendiekommitté som består av konstintendent, konstsekreterare samt en representant utsedd av Konstnärernas riksorganisation Västerbotten, KRO med kulturdirektör som adjungerad.

Beslutsunderlag
Stipendiekommitténs förslag, som föredras muntligt på nämnden.

Beredningsansvariga
Moa Krestesen, konstintendent
Anja Boman, konstsekreterare
Linnea Norén, representant för KRO Västerbotten

Beslutet ska skickas till
Stipendiaten
Lena Lindmark, ekonomiassistent

Jenny Skarstedt
kulturdirektör

Moa Krestesen
konstintendent

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-09-30

Kulturnämnden

Diarienr: KU-2026/00003

Information, rapporter och övriga frågor oktober 2026

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att godkänna redovisningen av informationen,

att ge förvaltningen i uppdrag att ta hänsyn till de synpunkter som inkommit under genomgången av verksamhetsplan och internkontrollplan 2027.

Ärendebeskrivning

Verksamhetsplanering och internkontroll 2027
Genomgång av förvaltningens förslag till verksamhetsplan och internkontrollplan 2027
Jenny Skarstedt, Daniel Andersson, Peter Gustavsson, Björn Söderbäck, Helena Karlström, Beatrice Hammar och Sara Edenius

Nettokostnadsjämförelse 2021 – 2025
Peter Gustavsson, controller

Beslutsunderlag

Förslag verksamhetsplan och budget 2027
Förslag Riskanalys Internkontroll 2027
Modell Riskanalys och internkontrollplan 2027
Nettokostnadsjämförelse 2021-2025
Tillämpningsanvisningar nettokostnadsjämförelse

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, märkt dnr KS-2026/00692
Anette Sjödin, SLK/Budget-och uppföljning

Jenny Skarstedt
Kulturdirektör

Maria Nordenback
nämndsekreterare

UMEÅ KOMMUN

Kulturnämnden 2027

Riskinventering, riskvärdering och internkontrollplan

Samråd vid Kulturnämndens sammanträde den 22 oktober 2026. Riskvärdering sker i enlighet med nedanstående definitioner:

Riskinventering/riskanalys

Sannolikhet	Definition	Värde
Osannolik	- praktisk taget obefintlig risk att fel uppstår	1
Mindre sannolik	- mycket liten risk att fel uppstår	2
Möjlig	- det finns en möjlig risk att fel uppstår	3
Sannolik	- det är mycket troligt att fel uppstår	4

Konsekvens	Definition	Värde
Försumbar	- konsekvensen av ett fel är obetydlig för brukare, medborgare, besökare, kommunen och/eller övriga intressenter	1
Lindrig	- konsekvensen av ett fel är liten för brukare, medborgare, besökare, kommunen och/eller övriga intressenter	2
Kännbar	- konsekvensen av ett fel uppfattas som besvarande för brukare, medborgare, besökare, kommunen och/eller övriga intressenter	3
Allvarlig	- konsekvensen av ett fel är så stor att felet inte får uppstå	4

Riskhantering

Riskvärde	Rekommendation till hur risken ska hanteras	Innebär
12–16	Minimera risk	*Direkta och omfattande åtgärder ska finnas med i internkontrollplan*
4–11	Reducera risk	*Åtgärder för att minska risk ska finnas med i internkontrollplan*
1–3	Acceptera risk	*Inget agerande krävs – åtgärder tas ej med i internkontrollplan*

Beslutad av:	**Diarienummer:**	**Datum och paragraf för beslutet:**
Kulturnämnden	KN-2026/	2025-11-XX§ ?
Dokumenttyp:	**Giltighetstid:**	**Dokumentansvarig:**
Plan	jan- dec 2027	Kulturförvaltningen

Tillämpningsanvisning – Nettokostnadsavvikelser/nettokostnadsjämförelser

Bakgrund

I samband med beslut om budget 2021 gav Kommunfullmäktige i uppdrag till berörda nämnder att analysera nettokostnadsavvikelser samt nettokostnadsjämförelser enligt en anvisning från kommunstyrelsen. Dessa analyser har utgjort analysunderlag planeringsprocess för 2023. Uppdraget är därmed avslutat. Efter utvärdering av den nya planeringsprocessen ska dessa analyser fortsättningsvis utgöra ett analysunderlag som en del i ordinarie planeringsprocess.

Begreppsdefinitioner

Nettokostnad:

Verksamhetens nettokostnad, dvs vad verksamheten faktiskt kostar med hänsyn till verksamhetens intäkter.

Nettokostnadsavvikelse:

Nettokostnadsavvikelse är differensen mellan referenskostnaden för en verksamhet och faktisk nettokostnad för en verksamhet i en viss kommun.

Referenskostnad:

Referenskostnaden bygger på kostnadsutjämningen och indikerar vad respektive verksamhet borde kosta enligt kostnadsutjämningssystemet, om kommunen bedriver den verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet samt med hänsyn taget till respektive kommuns strukturella förutsättningar. Dvs den är beräknad för varje enskild kommun och verksamhet. Referenskostnaden rör sig relativt andra kommuner då den beror på kostnadsutvecklingen i rikets alla kommuner.

Nettokostnadsjämförelse:

Jämförelse utifrån verksamhetens faktiska nettokostnader.

Tillämpningsanvisning för analys av nettokostnadsavvikelse och nettokostnadsjämförelse

Basen för all informationsinhämtning är Kolada. Detta för att säkerställa att det är officiella data och att jämförelser och kontroller av data ska vara lättillgänglig för alla. Jämförelser ska göras där så är möjligt utifrån att det finns data i Kolada.

Analys av nettokostnadsavvikelse

Ansvaret att rapportera analys av nettokostnadsavvikelse åvilar den nämnd som har grunduppdraget enligt reglementet. Analys ska ske i samverkan med berörda nämnder.

För- och grundskolenämnden ska rapportera nettokostnadsavvikelser för följande verksamheter; förskola, fritidshem och grundskola

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska rapportera nettokostnadsavvikelser för verksamheten gymnasieskola

Individ- och familjenämnden ska rapportera nettokostnadsavvikelser för verksamheterna individ- och familjeomsorg och LSS

Äldrenämnden ska rapportera nettokostnadsavvikelser för verksamheten äldreomsorg

I analyserna av dessa verksamheter ska följande analysområden ingå:

• Nettokostnadsavvikelse

-utveckling senaste 5 åren

-jmf större stad

-diagram 1 och 2 (se bilaga)

• Referenskostnadsutveckling jmf med egen nettokostnadsutveckling

-utveckling senaste 5 åren

-jmf större stad

-diagram 3 och 4 (se bilaga)

• Andel av population där så är möjligt utifrån Kolada

-utveckling senaste 5 åren

-utvalda andelstal

-jmf större stad

-diagram 5 (se bilaga)

Nettokostnadsavvikelse

Syftet är att analysera trenden för hur den egna kommunen rör sig relativt större stad. Beskriv väsentliga händelser som har påverkat utvecklingen av nettokostnadsavvikelsen jämfört med större stad. Som stöd används diagram 1 och 2, (se bilaga). Diagrammen ska inte analyseras var för sig utan vara ett stöd i en samlad analys av trender.

Referenskostnadens utveckling jämfört med nettokostnadens utveckling

Syftet är att se om det är referenskostnaden eller nettokostnadens utveckling som har påverkat nettokostnadsavvikelsen.

Analysen ska visa om nettokostnadsavvikelsens utveckling beror på nettokostnadsutvecklingen i egen verksamhet eller beror på förändringar i referenskostnad. Analysen ska även innehålla analys av större stads utveckling av samma parametrar. Som stöd används diagram 3 och 4, (se bilaga). Diagrammen ska inte analyseras var för sig utan vara ett stöd i en samlad analys av utvecklingen.

Andel av population

Syftet är att se om vår andel av populationen som nyttjar aktuell verksamhet avviker i jämförelse med större stad. Om andel av population saknas i Kolada får andra typer av officiella nationella data som förstärker analysen användas. Där andel avviker positivt eller negativt gentemot större stad ska de ekonomiska effekterna av denna differens bedömas.

Analys av nettokostnadsjämförelse

Ansvaret att rapportera analys av nettokostnadsjämförelse åvilar den nämnd som har grunduppdraget enligt reglementet. Analys ska ske i samverkan med berörda nämnder.

Fritidsnämnden ska rapportera nettokostnadsjämförelser för fritidsverksamheten.

Kulturnämnden ska rapportera nettokostnadsjämförelser för kulturverksamheten.

I analyserna av dessa verksamheter ska följande ingå:

- **Nettokostnadsjämförelse**

-utveckling senaste 5 åren (kr och %-fördelning)

-jmf större stad

-diagram 6, 7 och 8 (se bilaga)

Syftet med analysen är att jämföra verksamhetens nettokostnadsutveckling med större stad. En beskrivning av faktiska eller bedömda orsaker av utvecklingen hos några större städer ska ingå. Analyserna syftar till att visa på i vilken riktning verksamheten rör sig relativt större stad över tid. Som stöd används diagram 6, 7 och 8, (se bilaga). Diagrammen ska inte analyseras var för sig utan vara ett stöd i en samlad analys av utvecklingen. Fokus ska ligga på väsentliga orsaker till utvecklingen över tid.

Avrapportering

Senast **30/10** ska rapport samt justerat protokoll från nämnd, (informationsärende), skickas till KS diarium (ange ärendenummer KS-2026/00692) samt Anette Sjödin, SLK/Budget-och uppföljning.

Nettokostnadsjämförelse kulturverksamhet

Bakgrund

I samband med beslut om budget 2021 gav kommunfullmäktige i uppdrag till vissa nämnder att analysera nettokostnadsavvikelser samt nettokostnadsjämförelser enligt en anvisning från kommunstyrelsen. Dessa analyser har utgjort underlag fram till och med planeringsprocessen för 2023. I den nuvarande planeringsprocessen är dessa nettokostnadsjämförelser en del i den ordinarie planeringsprocessen.

- Uppgifterna är hämtade från kolada.se förutom uppgifter om kostnadsslag och intäkter som hämtats från scb.se. Uppgifterna beskrivs i kronor per invånare (kr/inv.), procent och miljoner kronor (mnkr)
- Ingen kontakt med några kommuner har gjorts för att ytterligare jämföra redovisningen av kulturnettokostnader.
- Kulturverksamhet utgörs av allmän kultur, bibliotek, musik- och kulturskola samt stöd till studieorganisationer.
- Kommungruppen större stad består av totalt 23 städer.

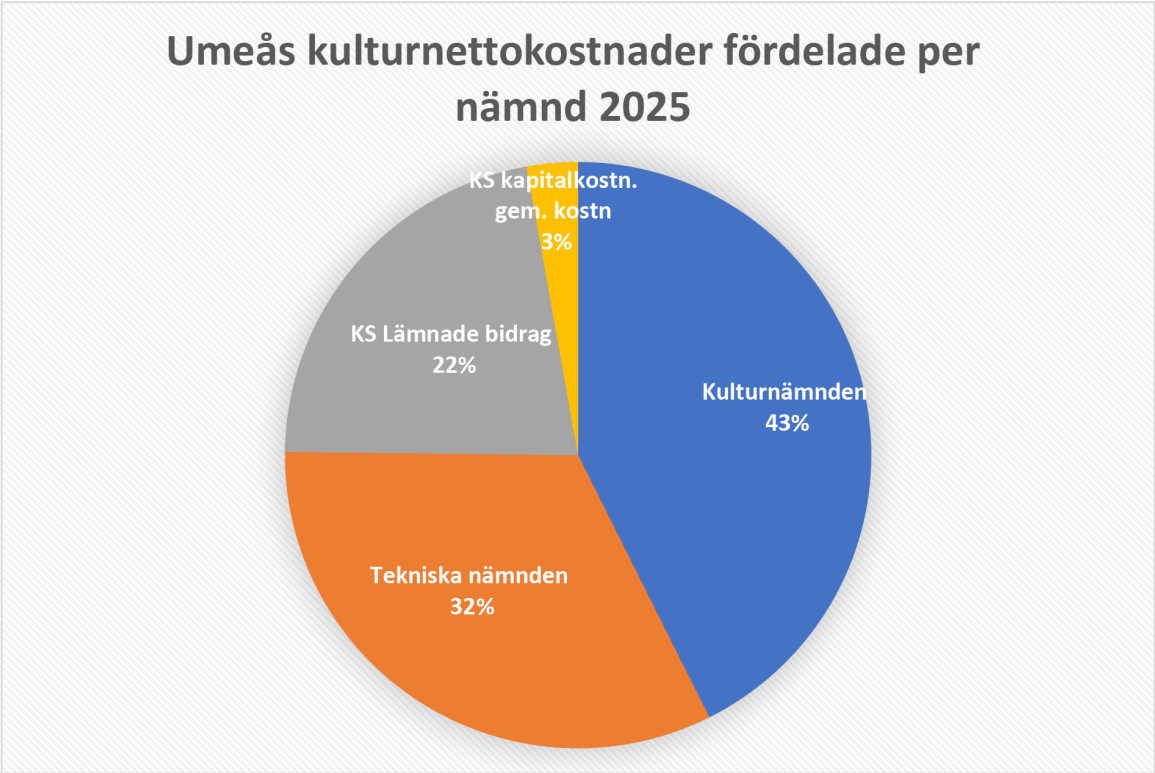
Nettokostnader/invånare Umeå 2025

- Nettokostnaden uppgick 2025 till **2 877 kr/inv. (389,2 mnkr).** Dessa fördelades per verksamhet enligt:
    - Allmän kultur **1 514 kr/inv. (204,8 mnkr)**
    - Bibliotek **915 kr/inv. (123,8 mnkr)**
    - Musik-och kulturskola **377 kr/inv. (51,0 mnkr)**
    - Stöd till studieorganisationer **71 kr/inv. (9,6 mnkr)**

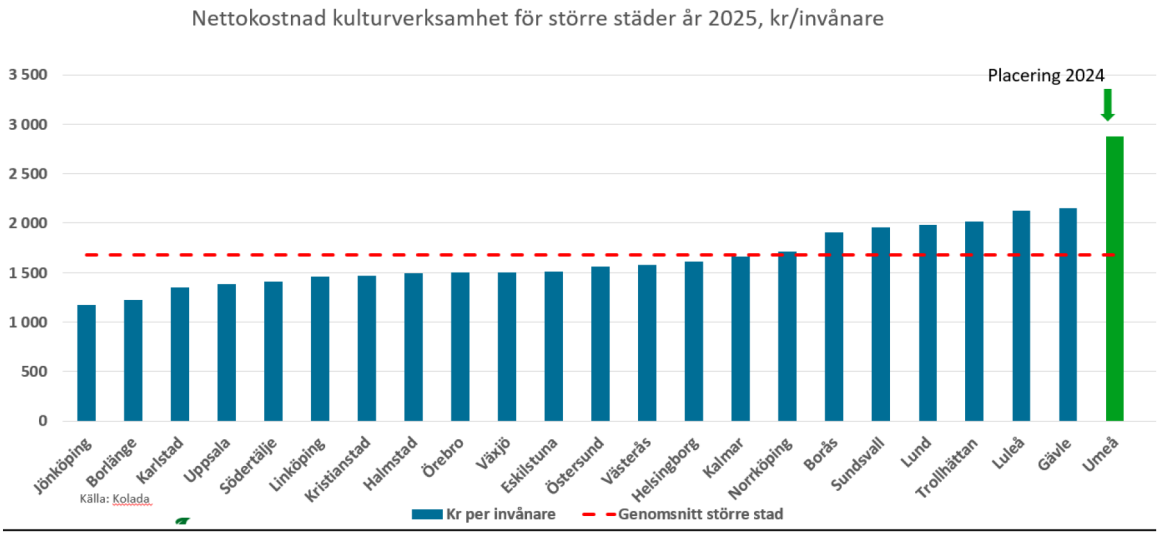
- fördelning per kostnadsslag/intäkt enligt:
    - Lämnade bidrag **868 kr/inv. (117,4 mnkr)**
    - Personalkostnader **919 kr/inv. (124,3 mnkr)**
    - Lokaler **838 kr/inv. (113,4 mnkr)**
    - Övriga kostnader[1] **409 kr/inv. (55,3 mnkr)**
    - Intäkter **-157 kr/inv. (21,2 mnkr)**

[1] Dessa kostnader utgörs av kapitalkostnader (avskrivningar på gjorda investeringar på exempelvis Väven), köp av huvudverksamhet (Jazzfestivalen), inköp av varor (exempelvis böcker, förbrukningsmaterial) och tjänster (exempelvis artistgager, bemanningstjänster), fördelade kommungemensamma kostnader, städ, IT, stödfunktioner för ekonomi, personal och kommunikation med mera.

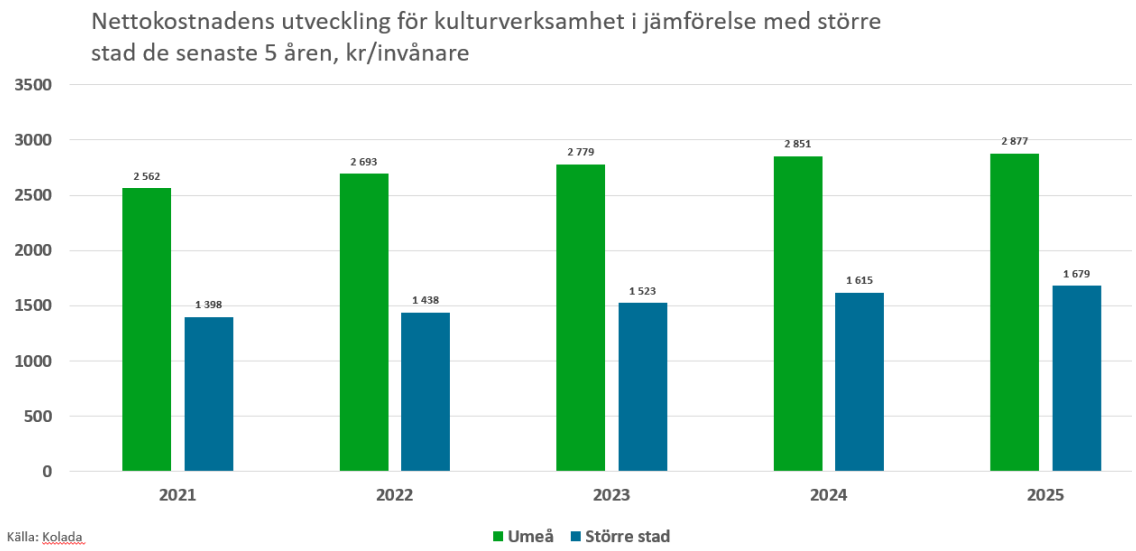
Nettokostnaderna 389,2 mnkr för kulturverksamhet år 2025 fördelades mellan kommunens nämnder procentuellt på följande sätt:

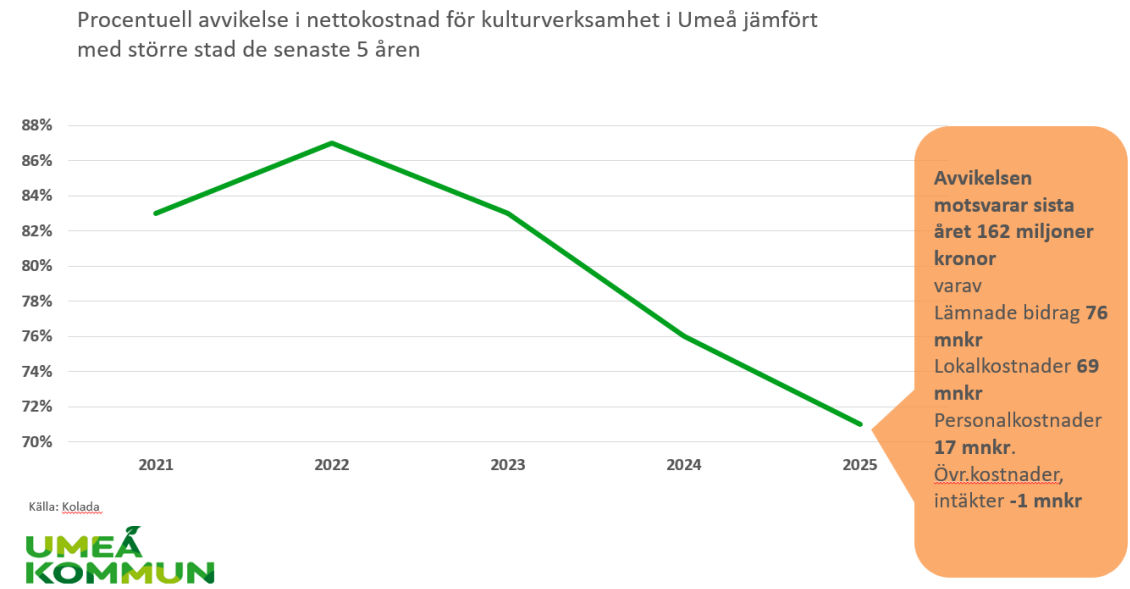
Nettokostnadsutveckling 2021-2025

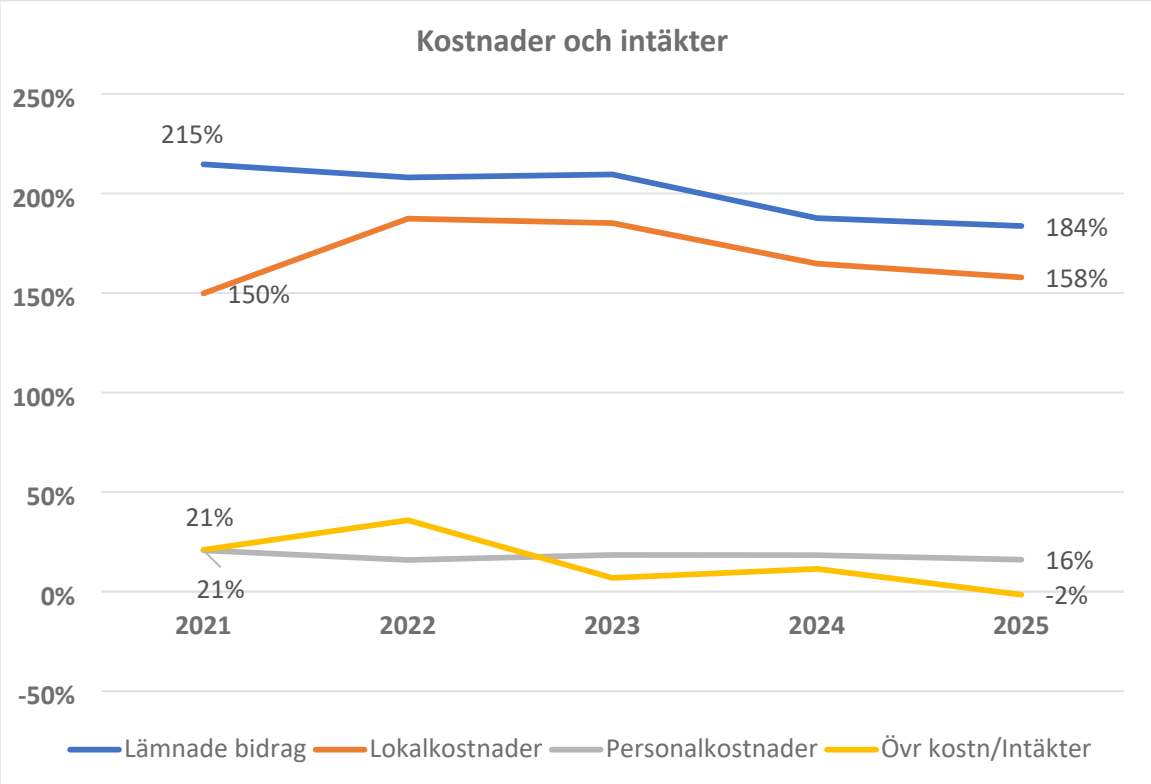
- Umeå har högst nettokostnader för kulturverksamhet i jämförelse med större städer för året 2025. Gävle och Luleå är de städer näst efter Umeå med högst nettokostnad.

- Nettokostnaderna i Umeå har ökat med 12 % under perioden från 2 561 kr/inv. till 2 877 kr/inv. Motsvarande siffra för gruppen större städer är en ökning med 20 %, från 1 398 kr/inv till 1 679 kr/inv.

- Umeås nettokostnader för kulturverksamhet var 71% högre än gruppen större stad år 2025 (avvikelsen motsvarar cirka 162 mnkr). 2021 var den skillnaden 83% högre i Umeå.

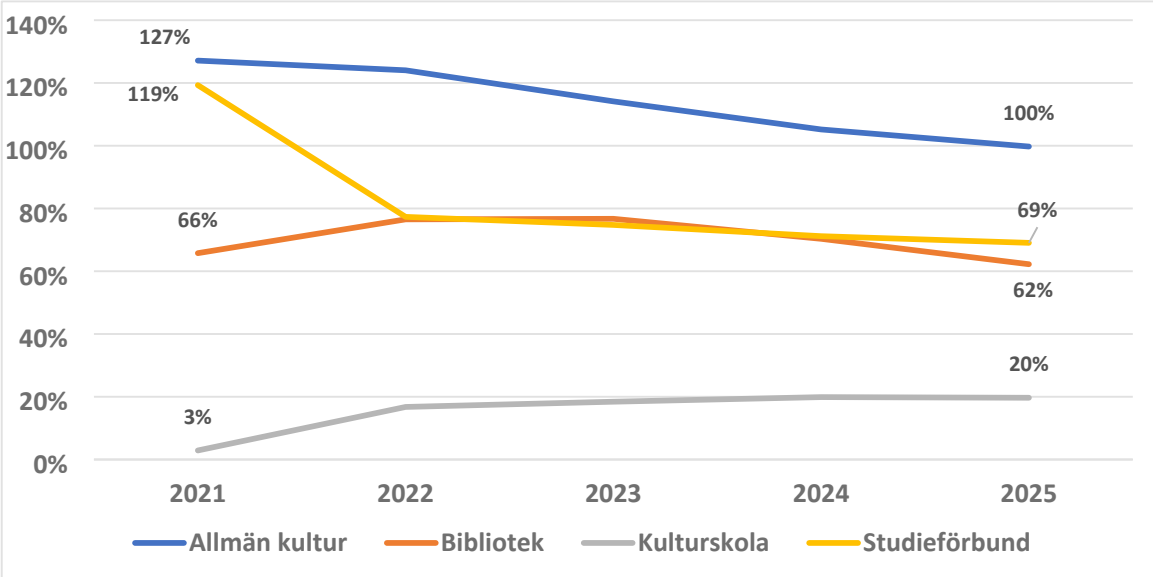

Diagrammet ovan visar procentuell avvikelse för olika kostnadsslag och intäkter för Umeå jämfört med större stad.

- Lämnade bidrag till kulturbolag, föreningar, festivaler, studieorganisationer och stipendiater är de kostnader som avviker mest. År 2025 hade Umeå 184 % högre kostnader för lämnade bidrag, avvikelsen motsvarar cirka 76 mnkr. 2021 var den siffran 215 %. Kommunstyrelsen lämnade 2025 bidrag på 85,7 mnkr till Norrlandsoperan, Umeå Folkets hus, Västerbottens museum och Bildmuseet. Kulturnämnden lämnade bidrag 2025 på 31,7 mnkr. Minskningen de senaste åren beror inte på lägre lämnade bidrag totalt i Umeå utan beror på att befolkningen ökat mer procentuellt än lämnade bidrag samt att gruppen större stads lämnade bidrag ökat mer än Umeås. Umeå hade 2025 högst kostnad för lämnade bidrag och Borås hade lägst kostnad.
- Lokalkostnaderna var 158% högre i Umeå år 2025 vilket motsvarar 69 mnkr. Motsvarande siffra 2021 var 150%. Umeås lokalkostnader utgörs av Väven, alla folkbibliotek, depåbiblioteket, Kulturskolan (delar av Hamnmagasinet och Midgårdskolan) med flera. Kvaliteten på redovisningen har under denna period förbättrats då samtliga folkbibliotek som är integrerade i skolor numera redovisas som en kulturkostnad och inte skolkostnad. Ett rimligt antagande är att Umeås höga lokalkostnader beror på att många av de jämförande kommuner saknar ett kulturhus av Vävens storlek. Under 2022 infördes dessutom ett nytt regelverk för redovisning av fastigheter. Vävens kostnader ökade från 75,5 mnkr 2021 till 90,6 mnkr 2022, 10,2 mnkr av den ökningen kan kopplas till det nya regelverket för redovisning av fastigheter. År 2025 uppgick lokalkostnaderna för Väven till 99,5 mnkr vilket utgör cirka 26% av de totala kulturnettokostnaderna och 88% av de totala lokalkostnaderna. Umeå hade 2025 högst lokalkostnader och Västerås hade lägst.

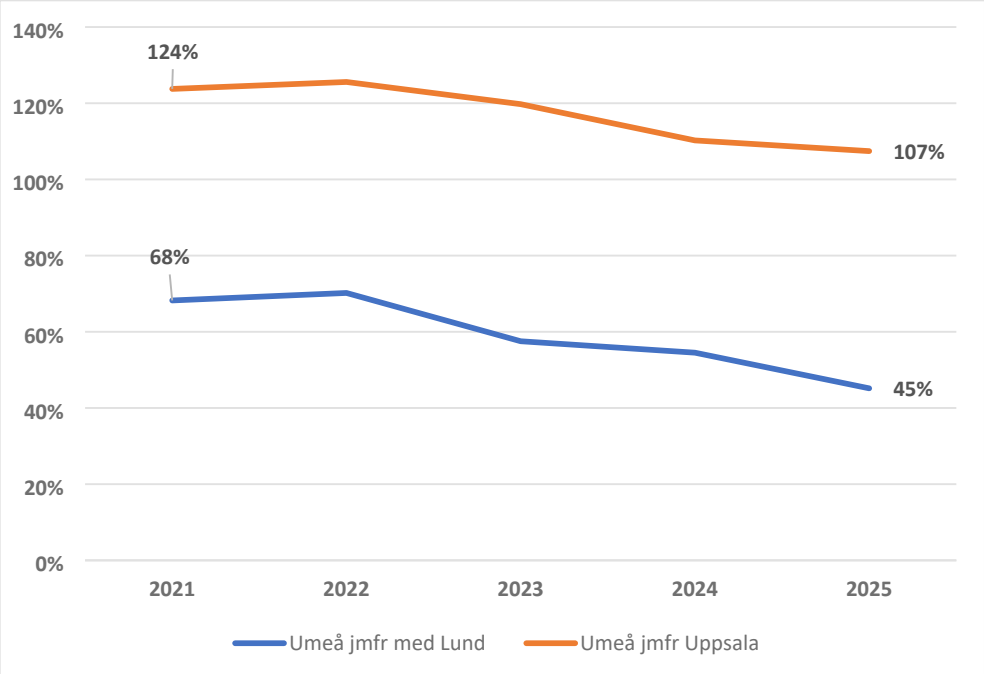
- Personalkostnader var år 2025 16% högre i Umeå vilket motsvarar 17 mnkr. Motsvarande siffra 2021 var 21%. Gävle hade 2025 högst personalkostnader och Karlstad lägst. Umeå hade femte högst personalkostnader.

- Övriga kostnader och intäkter var tillsammans 2% lägre 2025 i Umeå. Motsvarande siffra var 2021 21% högre. Eventuella finansiella intäkter som tillfaller Umeå kommun från det delägda intressebolaget Väven i Umeå AB redovisas inte som en intäkt under kulturverksamhet. Riktade statsbidrag är den största intäkten. Den har under perioden minskat i Umeå. Den kommun som 2025 hade högst övriga kostnader och även intäkter var Linköping. Den kommun som hade lägst övriga kostnader var Jönköping.

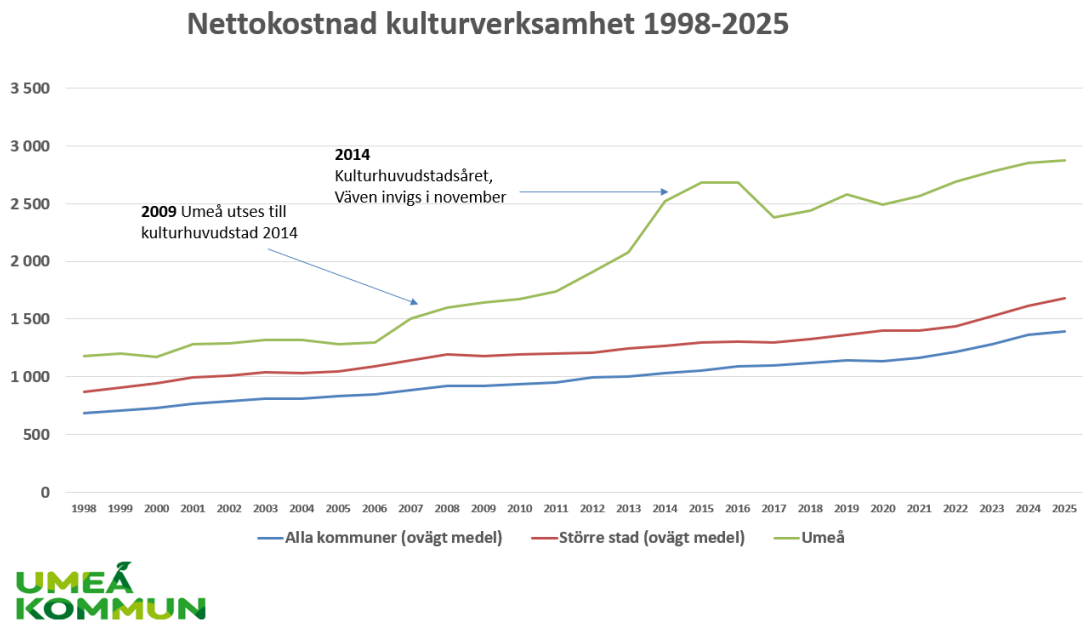

- Uppdelat per verksamhet (se diagram ovan) avviker Umeås kostnad jämfört med större städer för allmän kultur mest, 100% högre år 2025, motsvarande siffra 2021 var 127%. En orsak till minskningen är att stabsfunktioner på kulturförvaltningen, som tidigare redovisades på allmän kultur, numera fördelas ut proportionellt på respektive verksamhet. Musik-och kulturskola är den verksamhet som avviker minst, år 2025 var nettokostnaden 20% högre i Umeå, motsvarande siffra 2021 var 3%. Biblioteksverksamheten avvek med 66% 2025 motsvarande siffra 2021 var 66%. Kostnaderna för stödet till studieförbund är 69% högre i Umeå 2025, år 2021 var den siffran 119%. Det året var det ett redovisningsmässigt fel i Umeås redovisning till SCB.

- Kulturverksamhetens andel av Umeå kommuns totala nettokostnader har sedan 2021 minskat från 4,4% till 4,2%. För gruppen större stad har kulturverksamhetens andel varit oförändrad sedan 2021 på 2,4%.

- Om man väljer ut två städer i gruppen större stad som Umeå ofta jämför sig med, Lund och Uppsala, ser man att Umeå har 107% högre nettokostnader än Uppsala 2025 och 45% högre nettokostnader än Lund (se diagram ovan). Det har skett en minskning av nettokostnaderna sedan 2021 då Umeå hade 124% högre nettokostnader än Uppsala och 68% högre nettokostnader än Lund. Kostnadsökningen har under femårsperioden i Uppsala varit 21% och 30% i Lund att jämföra med 12% i Umeå.

Diagrammet visar att Umeå kommun sedan 1998 har haft högre nettokostnader än övriga kommuner. Gapet till övriga kommuner ökade markant efter det att Umeå utsetts till

kulturhuvudstad. 2014 invigdes Väven med betydligt högre lokalkostnader än tidigare och nya verksamheter som inte funnits tidigare tillkom, vilket innebar att nettokostnaderna inte minskade. Ett antal nya festivaler som uppstod i samband med kulturhuvudstadssatsningen blev också kvar och är än idag verksamma (bland annat Littfest och Samisk vecka).

Summering/analys

- Umeå kommuns nettokostnad per invånare för kulturverksamhet har varit högre än gruppen större stad de senaste 5 åren. Den procentuella avvikelsen mellan Umeå och större stad har minskat de sista 5 åren från 83% 2021 till 71% 2025. Minskning har skett i alla kostnadsslag förutom lokalkostnader.

- Lämnade bidrag och lokalkostnader är de kostnader där Umeå avviker mest från övriga städer.

- Troligen finns det ett samband mellan Umeås högre kulturkostnader inom bibliotek och nationella verksamhetsmått (bilaga 1) i jämförelse med gruppen större stad.

- Befolkningstillväxt påverkar kulturverksamhet och kulturkostnader, men inte i samma utsträckning som skola och äldreomsorg.

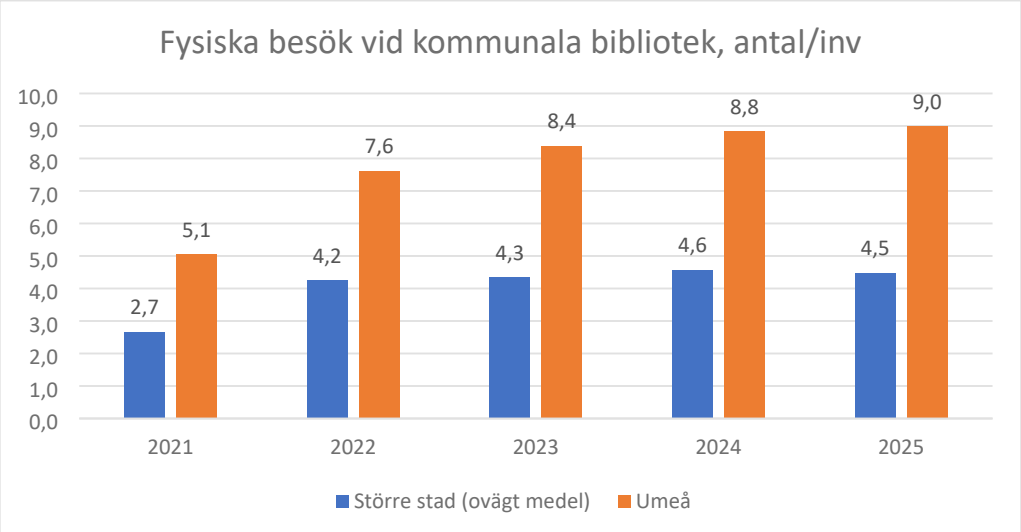
- Geografiskt avstånd och politisk ambition kan nog förklara en större del av kommunernas kulturnettokostnader, framför allt när det gäller lämnade bidrag och lokalkostnader. Kulturverksamheten i Umeå har ända sedan Norrlandsoperan byggdes på 70-talet och IDUN-kvarteret med Folkets hus och stadsbiblioteket på 80-talet varit politiskt en viktig verksamhet. Umeå, samt flertalet övriga norrlandsstäder efter kusten med geografiskt långt avstånd till storstäderna i Sverige, ligger alla bland de städer som har högst kulturnettokostnader.

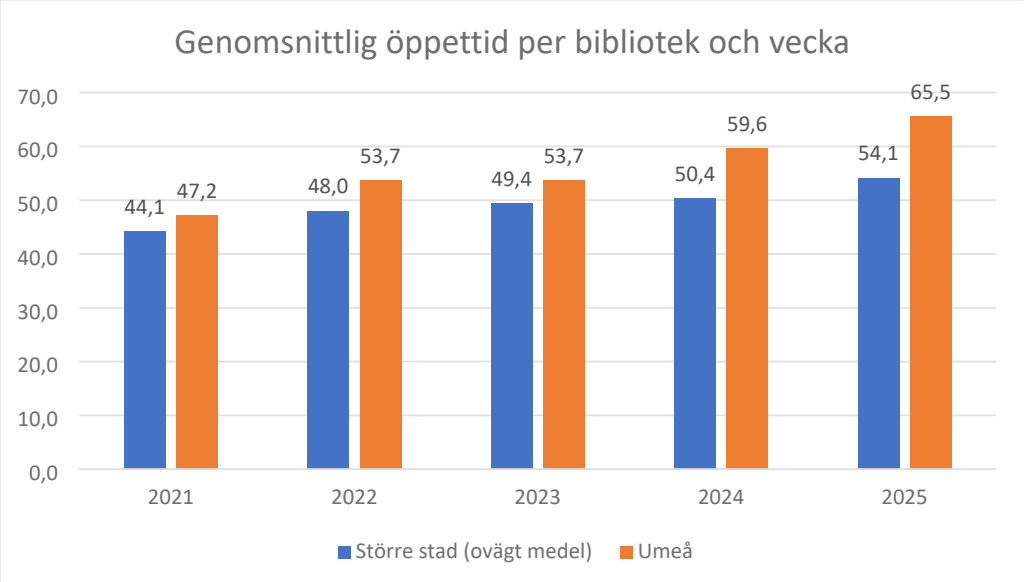
- För att förklara skillnader, utöver geografiskt avstånd och politisk ambition, i nettokostnader för kulturverksamhet mellan Umeå kommun och gruppen större stad krävs ett mer utförligt arbete för att ta fram information som inte finns i Kolada och SCB. Information som exempelvis vilka verksamheter respektive kommun har, kommunens organisation, bemanning, öppettider, redovisning av kulturbolag och storlek på bidrag till kulturföreningar, festivaler och studieförbund.

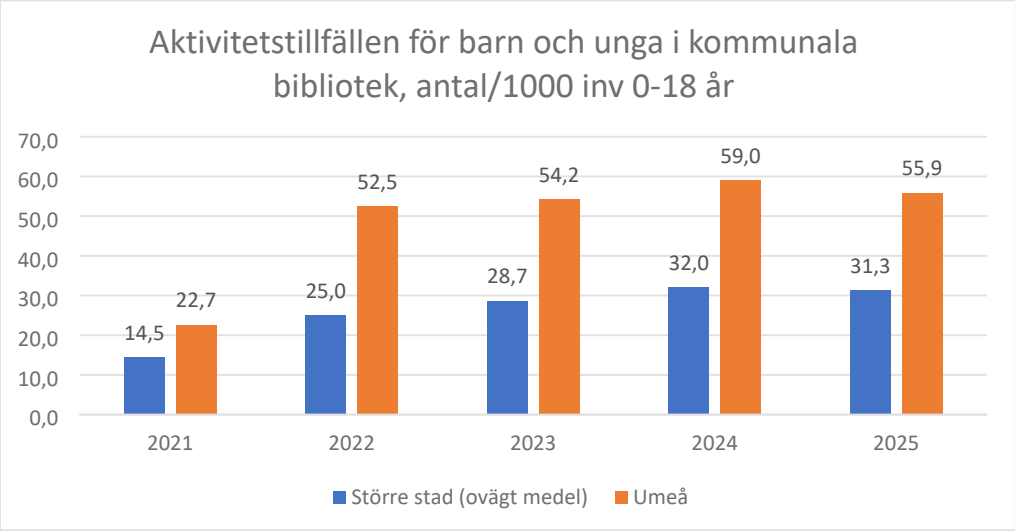
Bilaga 1

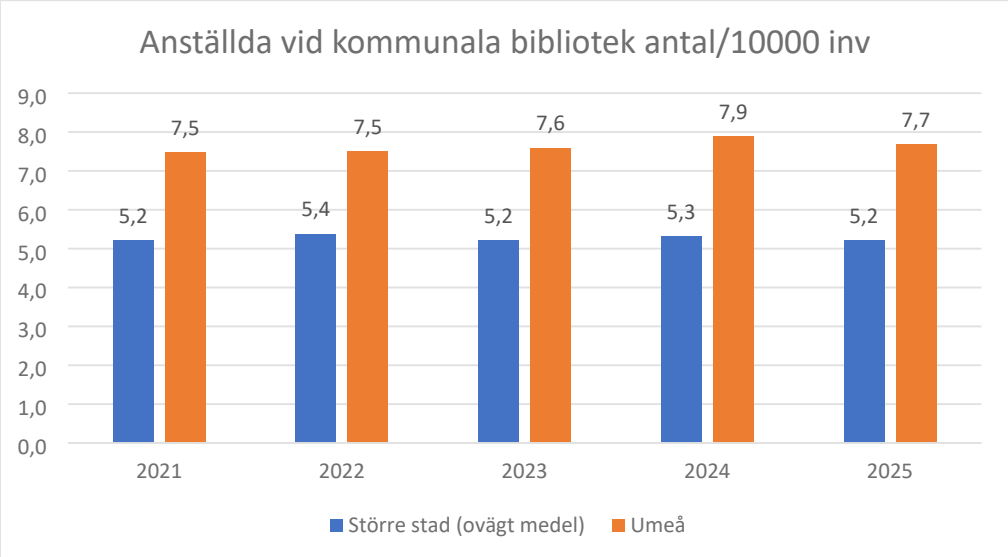
Verksamhetsmått

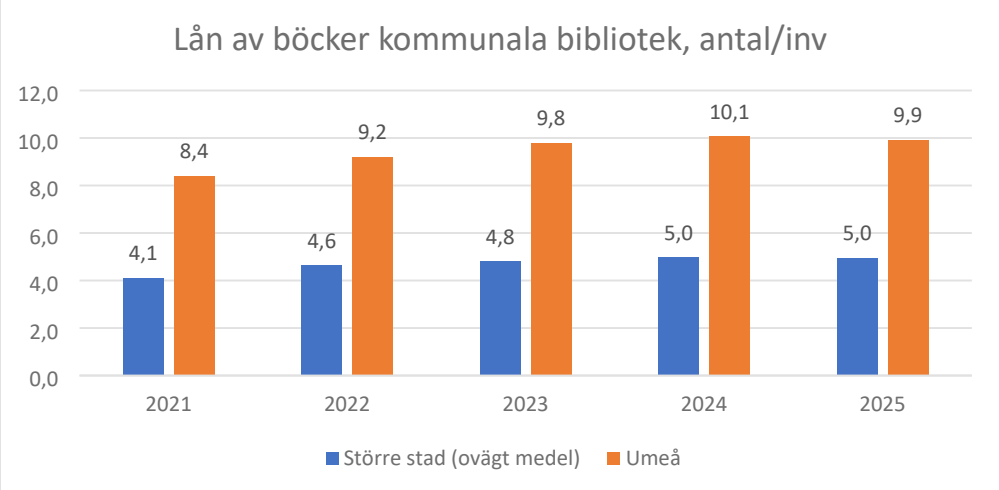
Nedan finns ett antal diagram med verksamhetsmått inom framför allt biblioteksverksamheten som möjligen kan förklara sambandet mellan höga nettokostnader och verksamhet.

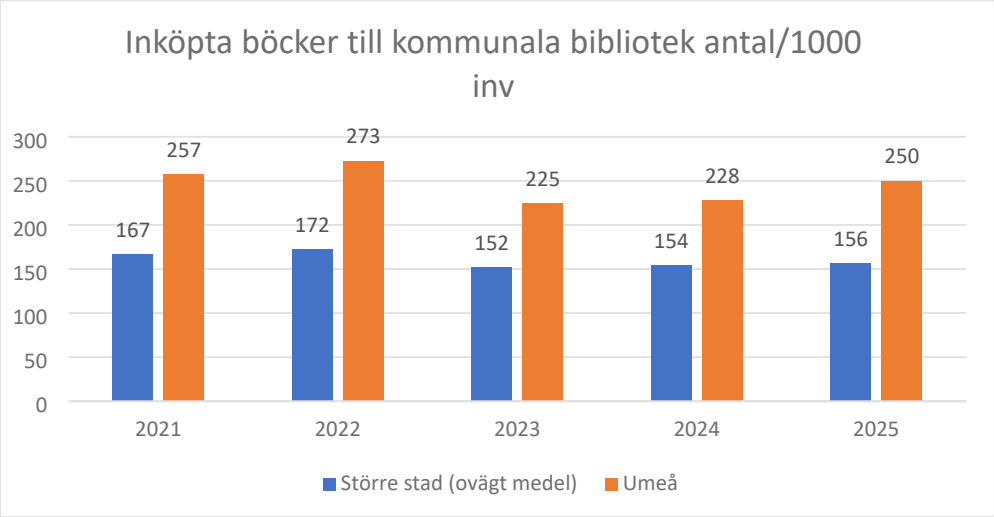

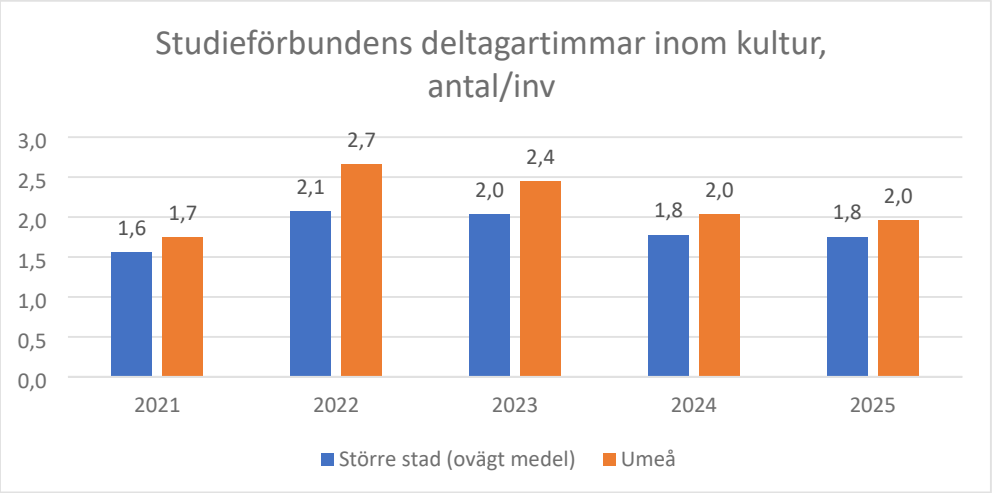

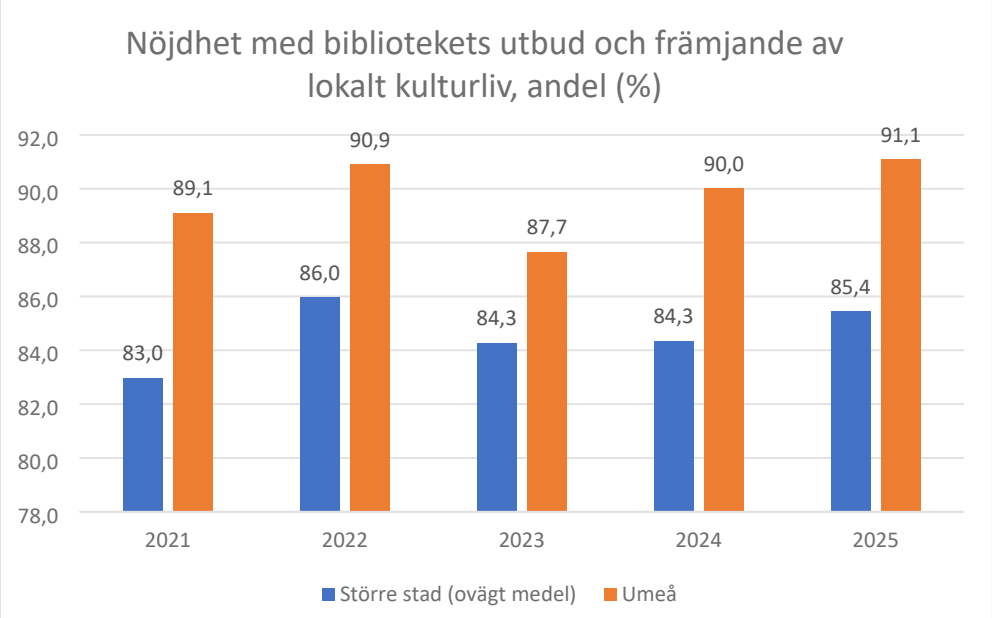

Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv 0-18 år
70,0
60,0
50,0
40,0
30,0
20,0
10,0
0,0
14,5
22,7
25,0
52,5
28,7
54,2
32,0
59,0
31,3
55,9
2021
2022
2023
2024
2025
Större stad (ovägt medel)
Umeå

Anställda vid kommunala bibliotek antal/10000 inv
9,0
8,0
7,0
6,0
5,0
4,0
3,0
2,0
1,0
0,0
5,2
7,5
5,4
7,5
5,2
7,6
5,3
7,9
5,2
7,7
2021
2022
2023
2024
2025
Större stad (ovägt medel)
Umeå

Lån av böcker kommunala bibliotek, antal/inv
12,0
10,0
8,0
6,0
4,0
2,0
0,0
4,1
8,4
4,6
9,2
4,8
9,8
5,0
10,1
5,0
9,9
2021
2022
2023
2024
2025
Större stad (ovägt medel)
Umeå

Inköpta böcker till kommunala bibliotek antal/1000 inv
300
250
200
150
100
50
0
167
257
172
273
152
225
154
228
156
250
2021
2022
2023
2024
2025
Större stad (ovägt medel)
Umeå

Studieförbundens deltagartimmar inom kultur, antal/inv
3,0
2,5
2,0
1,5
1,0
0,5
0,0
1,6
1,7
2,1
2,7
2,0
2,4
1,8
2,0
1,8
2,0
2021
2022
2023
2024
2025
Större stad (ovägt medel)
Umeå

Nöjdhet med bibliotekets utbud och främjande av lokalt kulturliv, andel (%)
92,0
90,0
88,0
86,0
84,0
82,0
80,0
78,0
83,0
89,1
86,0
90,9
84,3
87,7
84,3
90,0
85,4
91,1
2021
2022
2023
2024
2025
Större stad (ovägt medel)
Umeå

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-02

Kulturnämnden

Diarienr: KU-2026/00004

Anmälningsärenden/delegationsbeslut oktober 2026

Förslag till beslut
Kulturnämnden beslutar

att godkänna redovisningen av anmälningsärende och delegationsbeslut för september 2026.

Ärendebeskrivning
Förvaltningen redovisar ärenden beslutade med stöd av nämndens delegationsordning, samt ärenden från kommunens övriga beslutande organ som rör kulturnämndens ansvarsområden.

Beslutsunderlag
Delegationsbeslut
Kulturkonsulent
Stöd till föreningar, dnr KU-2026/00004-24

Personuppgiftskoordinator
Personuppgiftsincidenter juli – september, dnr KU-2026/00009-3

Anmälningsärenden
Beslut i kommunstyrelsens näringslivs - och arbetsutskott 2026-09-08, § 286 Komplettering av Anvisning för nämndernas rapportering till kommunstyrelsen 2026, dnr KU-2024/00068-24

Beslut i kommunstyrelsen 2026-09-15, § 143 Nämndinitiativ: Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå kommun; Hans Lindberg (S), dnr KU-2025/00064-11

Beslut i kommunfullmäktige 2026-09-28, § 179 Avsägelse; Kommunfullmäktige, kommunfullmäktiges valberedning, kulturnämnden och kommunstyrelsen; Helena Smith (S), dnr KU-2026/00002-116

Beslut i kommunstyrelsens näringslivs-och arbetsutskott 2026-10-06, § 310 Teknisk ramjustering samt fördelning av statsbidrag tekniska nämnden och kulturnämnden, dnr KU-2026/00002-120

Tjänsteskrivelse

Dnr: KU-2026/00004

Beredningsansvariga

Maria Nordenback, nämndsekreterare

Jenny Skarstedt
Kulturdirektör

Maria Nordenback
nämndsekreterare

UMEÅ KOMMUN

Anmälningsärenden Kulturnämnden (2026-10-22)

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Umeå Unga Folkmusiker
Arrangemang:	Umefolks allspel 2027
Bidragsform:	Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arrangemang
Ärendenr i Rbok:	227558
Datum:	Januari eller februari 2027 (datum ej fastställt)
Sökt belopp:	49 000 kr
Beviljat belopp:	49 000 kr
Motivering till beslut:	Umeå Unga folkmusiker vill för 14e gången i samband med Umefolk samla ca 350 musikanter för en konsert på Idun i formen av ett Allspel där alla får vara med. De unga spelar med professionella musiker och amatörer i alla åldrar. Det föreningen söker stöd för är en livestream av konserten, och hyra av den teknik som krävs.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Vidare vidare
Arrangemang:	Konsert med Guilio Stermieri och Skator
Bidragsform:	Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arrangemang
Ärendenr i Rbok:	227669
Datum:	1 december 2026

Sökt belopp:	9 710 kr
Beviljat belopp:	9 710 kr
Motivering till beslut:	Föreningen beviljas stöd till ett konsertarrangemang med den italienske musikern Giulio Stermieri och den umeåbaserade artisten Skator (Lina Högström). Arrangemanget genomförs på lokalen Stället.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Samtida Konsthantverk i Västerbotten
Arrangemang:	Kaxiga broderier, kroppsliga landskap och tålamod
Bidragsform:	Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arrangemang
Ärendenr i Rbok:	226946
Datum:	3e oktober - 5e december 2026
Sökt belopp:	92 954 kr
Beviljat belopp:	37 391 kr
Motivering till beslut:	Samtida konsthantverk i Västerbotten söker stöd för tre separata utställningar av konsthantverk som visas hos Röbäcks glas och lera. Utställningar som kommer visas är Emma Ewadotter 3/10 - 24/10, Pontus Sandevärn 7/11 - 28/11 och Sofia Björkman (SE): 14/11 - 5/12.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Botsmarks Bygdegårdsförening
Arrangemang:	Historieskolan, Botsmarksbygden 1600-2026
Bidragsform:	Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arrangemang
Ärendenr i Rbok:	226629
Datum:	HT26-VT27
Sökt belopp:	14 500 kr
Beviljat belopp:	0 kr

Motivering till beslut:	Avslag. Utvecklingsstöd beviljas inte till inköp av laptop och skärm. Föreningen uppmuntras att istället söka LLU-stöd.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Association of Cameroonians in Umeå
Arrangemang:	Promoting a Culture of Respect and Equality
Bidragsform:	Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arrangemang
Ärendenr i Rbok:	226672
Datum:	7 november 2026
Sökt belopp:	77 000 kr
Beviljat belopp:	42 000 kr
Motivering till beslut:	Föreningen arrangerar för 7e året en festival på Klossen som syftar till att lyfta olika aspekter av Kameruns kultur. En DJ från Jönköping står för musiken och dansgruppen Bafut Manjong från Göteborg håller en dansuppvisning. Det kommer även att bjudas på mat. Festivalen riktar sig till alla åldrar.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Umeå Sameförening/ Såhkie
Arrangemang:	Barnens vernissage – Samiska sagor, språk och berättande
Bidragsform:	Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arrangemang
Ärendenr i Rbok:	227737
Datum:	24 oktober 2026
Sökt belopp:	32 950 kr
Beviljat belopp:	26 000 kr
Motivering till beslut:	Utställningen *Sámi muitalusat / Samiska sagor – en resa i nordsamiskt historieberättande* visas på Tráhppie under perioden 5 september - 1 november 2026. I samband med höstlovet genomförs en programdag för barn och unga 6–15 år. Inghilda

	Tapio genomför en teatralisk berättarstund och Ulrika Tapio Blind leder en konstpedagogisk aktivitet där barnen får tolka och gestalta berättelserna genom eget skapande. Kombinationen av ord, bild och eget konstnärligt uttryck ger barnen flera vägar in i utställningen och den samiska berättartraditionen.

Anmälningsärende personuppgiftsincidenter kulturnämnden - Personuppgiftsincidenter 1 juli - 30 september 2026.

Dataskyddsförordningen

Dataskyddsförordningen (GDPR) från 2018-05-25 är framtagen för att stärka dataskyddet för EU-medborgare. GDPR innehåller regler för hur alla verksamheter som hanterar information knuten till en särskild person får hantera denna information. Syftet med förordningen är att skydda fysiska personers grundläggande frihet och rättigheter, ge individen bättre kontroll över sina personuppgifter samt harmonisera skyddet inom Europeiska unionen.

Dataskyddsorganisation

Umeå kommun har en dataskyddsorganisation som består av dataskyddsombud, informationssäkerhetssamordnare och personuppgiftskoordinatorer som representerar kommunens nämnder. Varje nämnd har eget personuppgiftsansvar.

Personuppgiftsincidenter

Kulturnämndens personuppgiftskoordinator har ansvar för att ta emot och utreda personuppgiftsincidenter inom förvaltningen. Med personuppgiftsincident menas en händelse som kan leda till oavsiktlig eller olaglig förstöring, förlust eller ändring av personuppgifter eller till obehörig tillgång till personuppgifter. Enligt beslut i kulturnämnden 2018-10-24 ska kulturnämnden varje kvartal informeras om de incidenter som skett inom förvaltningen och de åtgärder som vidtagits.

Under perioden 1 juli -30 september har biblioteksverksamheten haft en personuppgiftsincident med risk för otillbörlig tillgång till personuppgifter. Verksamheten, med stöd av DoIT arbetar för att hitta en ny säkerhetslösning för bibliotekens publika datorer för att förebygga att liknande incident kan uppstå.

Personuppgiftskoordinator

Karin Carlsson, kulturförvaltningen

Umeå kommun
Click here to enter text.

Protokollsutdrag
Click here to enter text.

§ 286

Diarienr: KS-2025/01087

Komplettering av anvisning för nämndernas rapportering till kommunstyrelsen 2026

Beslut

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott beslutar

att fastställa reviderad anvisning för nämnders rapportering till kommunstyrelsen 2026.

att ge ekonomidirektör mandat att vid behov genomföra redaktionella ändringar i anvisningen och distribuera reviderad anvisning till kommunens nämnder.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen fastställde den 10 februari 2026 en anvisning för nämndernas rapportering till kommunstyrelsen för verksamhetsåret 2026. Anvisningen innehåller tidplan för rapportering samt krav på innehåll och utformning av nämndens rapport när det gäller verksamhet, ekonomi, personal och intern kontroll.

I samband med beslutet i februari angavs att anvisningen kan komma att kompletteras under året. Detta med anledning av ett pågående utvecklingsarbete med kommunstyrelsens uppsiktsplikt som kan kräva att mer information lämnas från nämnderna. Utvecklingsarbetet fortsätter och ett identifierat behov är formell information om hur respektive nämnd bedriver sitt kvalitetsarbete. Anvisningen föreslås därför kompletteras med en rubrik där nämnderna ska beskriva sitt systematiska kvalitetsarbete.

I samband med revideringen införs också ytterligare en punkt av mer formaliakaraktär som tidigare saknats där nämnderna ska ange om de vid

rapporteringstillfället är inblandade i några väsentliga (belopp över 5 mnkr) juridiska tvister.

Revideringarna är markerade med gult i bifogat förslag till reviderad anvisning.

Beslutsunderlag

Reviderad anvisning för nämnders rapportering till kommunstyrelsen 2026_reviderad inför T3 rapportering

Beredningsansvariga

Lina Renfors
Malin Blom

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till
Alla nämnder

UMEÅ KOMMUN

Anvisning

Nämnders rapportering till kommunstyrelsen

Anvisning....1
Nytt inför nämndernas rapportering till årsredovisningen....2
Bakgrund....2
Syfte....2
Avgränsning....3
Tidplan för rapportering....3
Anvisning för rapportering....4
Uppföljning av intern kontroll....7
Kontakt....7
Mall för nämnders rapporter....9
Xxxnämndens rapport till KS, januari–december 2026....11
Verksamhetsuppföljning....11
Personaluppföljning....13
Ekonomiuppföljning....15
Redovisning av privata utförare av väsentlig betydelse....17
Redovisning av avtalssamverkan av väsentlig betydelse....17
Ekonomiuppföljning, tekniska nämnden....19
Uppföljning av inriktningsmål och program....22

Nytt inför nämndernas rapportering till årsredovisningen

Kommunstyrelsen fastställde den 10 februari 2026 en anvisning för nämndernas rapportering till kommunstyrelsen under 2026. Anvisningen har inför årsrapporteringen (T3) kompletterats och innefattar nedan tillägg:

- Beskrivning av nämndens arbete med kvalitet – sidan 7 samt i sist i mallen.
- Kort beskrivning av väsentliga tvister som nämnden eventuellt är involverad i – sidan 7 samt sist i mallen.

Bakgrund

Kommunen upprättar årligen en förenklad rapport, en delårsrapport och en årsredovisning för hela kommunkoncernen. Innehållet styrs av kommunallagen (KL), lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och riktlinjer som utfärdas av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

- *Förenklade rapporten* avser perioden januari till april 2026. Den innehåller information om nämndernas personalförhållanden samt ekonomiskt resultat, ställning och prognos för kommunens nämnder och bolag. Den förenklade rapporten är *inte* ett delårsbokslut och innehåller *inte* ett konsoliderat bokslut.
- *Delårsrapporten* avser perioden januari till augusti 2026. Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen upprätta en delårsrapport som kommunfullmäktige därefter fastställer inom två månader.
- *Årsredovisningen* avser helåret 2026. Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen upprätta en årsredovisning som ska överlämnas till kommunfullmäktige senast 15 april året efter det verksamhetsår som avses.

Samtliga rapporter ovan baseras på uppgifter från kommunens nämnder och bolag. Innehåll i nämndernas rapportering till KS framgår i anvisning och mallar i det här dokumentet.

Mallarna skiljer sig åt eftersom rapporteringskraven är olika för respektive tidsperiod.

Syfte

Anvisningen ska möjliggöra sammanställning och bedömning av följande uppgifter:

- ekonomi- och personalförhållanden
- uppföljning av grunduppdrag*
- uppföljning av tilläggsuppdrag*
- uppföljning av inriktningsmål och program*

- omfattning och förändringar kring privata utförare och avtalssamverkan**
- status i arbetet med nämndernas interna kontroll

* inte i nämndens rapport till KS januari–april

** inte i nämndens rapport till KS januari-april och januari-augusti

Uppgifterna utgör underlag för kommunstyrelsens uppsiktsplikt och för kommunstyrelsens uppföljningsrapporter till kommunfullmäktige under 2026.

Avgränsning

Anvisningen gäller för kommunens nämnder, inklusive gemensamma nämnder. Anvisning till kommunens bolag hanteras separat.

Tidplan för rapportering

Datum för rapport jan–dec 2026	Aktivitet	Ansvar
10 februari	Tidplan och anvisningar fastställs och expedieras till kommunens nämnder	KSNAU
5 januari 2027	Personalunderlag klara i systemen	SLK personal
11 januari 2027	Ekonomiunderlag klara i systemen	SLK ekonomi
13 januari 2027	Avstämningar balanskonton och bokslutsbilagor >3 mnkr kontrollerade och levererade till SLK ekonomi	ekonomichef/ nämndcontroller
5 februari 2027	**Förvaltningens förslag till rapport från nämnden ska vara klar och inskickat till SLK budget enligt anvisning**	**respektive förvaltning**
21 januari 2027	Avstämningar balanskonton och bokslutsbilagor <3 mnkr kontrollerade och levererade till SLK ekonomi	ekonomichef/ nämnd-controller
23 februari 2027	**Nämndens fastställda rapport till KS (direktjusterad vid möte vid behov) ska vara inskickad till KS diarium och SLK ekonomi enligt anvisning**	**respektive nämnd**
18 mars 2027	Delårsrapport/årsredovisning klar för granskning av revisionen	SLK ekonomi
8 april 2027	Förenklad rapport/delårsrapport/års-redovisning inlagd i Public 360	SLK ekonomi
13 april 2027	KSNAU hanterar förenklad rapport/delårsrapport/ årsredovisning	KSNAU
13 april 2027	KS hanterar förenklad rapport/delårsrapport/ årsredovisning	KS
XX april 2027	Revisionen lämnar bedömning/revisionsberättelse	Revisionen
26 april 2027	KF beslutar om förenklad rapport/delårsrapport/ årsredovisning	KF

XX april 2027	Information till CSG	Stadsdirektör

Anvisning för rapportering

Använd klarspråk

- Använd klarspråk och tillämpa kommunens skrivregler: Skrivregler, språkvård.
- Ange belopp i miljoner kronor (mnkr) med en decimal.

Namnge rapport

Namnge rapporterna så här:

- KS-2025/01087 Xxxnämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till april
- KS-2025/01087 Xxxnämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till augusti
- KS-2025/01087 Xxxnämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till december.

Skicka in rapport

Skicka in rapport i Word-format enligt tidplan

- till SLK ekonomi och styrning, ksrapportering@umea.se
- till KS diarium; ksdiarium@umea.se.

Rapportens delar

Nämndens rapport till KS för perioden januari–april består av två delar: personaluppföljning och ekonomiuppföljning.

Nämndens rapport till KS för perioden januari–augusti och januari–december består av tre delar: verksamhetsuppföljning, personaluppföljning och ekonomiuppföljning.

I avsnitt och mallar som följer framgår krav på innehåll och hur de ska utformas.

1. Verksamhetsuppföljning (inte i nämndens rapport till KS januari–april)

- Låt verksamhetsrapporten rymmas på *max fyra sidor* för stora nämnder och *max två sidor* för små nämnder, inklusive medföljande tabeller och grafer/diagram.

- Om grafer/diagram nyttjas, bifoga grunddata till respektive graf till rapporten i Excel-format.

Verksamhetsrapporten ska innehålla:

- nämndens bedömning av i vilken omfattning grunduppdraget har uppfyllts
- beskrivning av verksamhet och väsentliga händelser under perioden
- produktionsstatistik/nyckeltal
- rapport av nämndens genomförda aktiviteter/åtgärder relaterade till destinerade inriktningsmål och program samt vilka effekter/resultat det har medfört
- rapport av status för arbetet med eventuella tilläggsuppdrag som nämnden har tilldelats av kommunfullmäktige
- vid nämndens rapport till KS januari-augusti ska nämnden ge en prognos för grunduppdragets uppfyllande vid årets slut samt prognos för arbetet med eventuella tilläggsuppdrag.

Sammanställd uppföljning av inriktningsmål och program som innefattar hela kommunen s.k. programrapport, sammanställs av kommunstyrelsen. Sammanställd uppföljning delges nämnder och bolag och bifogas till kommunens delårsrapport respektive årsredovisning.

2. Personaluppföljning

- Låt personaluppföljningen rymmas på *två sidor* inklusive medföljande tabell/tabeller i enlighet med bifogade mallar.

Personalrapporten för januari-april ska innehålla:

- en kort lägesrapport avseende kompetensförsörjning och sjukfrånvaro. Nyckeltal och utfall tillhandahålls av SLK HR.

Personalrapporten för januari-augusti ska innehålla:

- en bedömning av i vilken omfattning de personalpolitiska målen har uppfyllts samt en prognos för uppfyllande vid årets slut.
- de nyckeltal som nämnden valt att följa upp. Kommentera, förklara eventuella avvikelser och beskriv vidtagna åtgärder. Nyckeltal och utfall tillhandahålls av SLK HR.
- väsentliga händelser utifrån nämndens verksamhetsplan och de personalpolitiska målen.

Personalrapporten för januari-december ska innehålla:

- en bedömning av i vilken omfattning de personalpolitiska målen har uppfyllts.

- de nyckeltal som nämnden valt att följa upp. Kommentera, förklara eventuella avvikelser och beskriv vidtagna åtgärder. Nyckeltal och utfall tillhandahålls av SLK HR.
- väsentliga händelser utifrån nämndens verksamhetsplan och de personalpolitiska målen.

3. Ekonomiuppföljning

- Låt ekonomirapporten rymmas på *två sidor* inklusive medföljande tabeller i enlighet med bifogade mallar. TN har utökat utrymme att beskriva ekonomi med anledning av nämndens investeringsvolym.
- I tabeller, ange sifferuppgifter med samma tecken som i uppföljningssystemet (Hypergene).
- Beskriv väsentliga orsaker till utfall jämfört med utfall föregående år och avvikelse mot budget för nämnden som helhet.
- Infoga inga underrubriker, bara löpande text.
- Beskriv vilka åtgärder som har vidtagits eller planeras med anledning av eventuell avvikelse mot budget.
- Beskriv årsprognos/budgetavvikelse som tar hänsyn till effekter för vidtagna eller planerade åtgärder och förutsättningar som prognosen bygger på. Kommentera orsaker till prognosavvikelse för perioden januari−december.
- Beskriv väsentliga orsaker till avvikelser för investeringar och årsprognos för utfall investeringar och förutsättningar prognosen bygger på. Kommentera orsaker till prognosavvikelse för perioden januari−december.

Redovisning av privata utförare av väsentlig betydelse för verksamheten (i nämndens rapport till KS januari−december)

- Privata utförare av större betydelse/omfattning ska enligt lag redovisas i kommunens årsredovisning. Sammanställning av privata utförare upparbetas av SLK och skickas ut till förvaltningarna.
- Samtliga nämnder ska bedöma och lämna uppgifter om nämndens nyttjande av privata utförare. Nämnd ska därför i samband redovisa om det har skett *väsentliga förändringar* när det gäller nämndens nyttjande av privata utförare under året.
- Nämnder ska redovisa hur verksamhet där det finns privata utförare kontrollerats och följts upp under verksamhetsåret. Kan redovisas i bilaga.

Redovisning av avtalssamverkan av väsentlig betydelse för verksamheten (i nämndens rapport till KS januari–december)

- Samtliga nämnder ska bedöma och lämna uppgifter om *väsentliga förändringar* när det gäller nämndens nyttjande av avtalssamverkan (köp eller försäljning av tjänst till annan kommun/region) under året.

Redovisning av väsentliga juridiska tvister (i nämndens rapport till KS januari–december)

- Samtliga nämnder ska ange om de vid rapporteringstillfället är involverade i någon väsentlig juridisk tvist. Med väsentlig avses om det rör sig om belopp över 5 mnkr.

Redovisning av nämndens arbete med kvalitet (i nämndens rapport till KS januari–december)

- Samtliga nämnder ska beskriva hur nämnden arbetar med kvalitet/systematiskt kvalitetsarbete.

Uppföljning av intern kontroll

I samband med nämndens beslut om att godkänna nämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden ska nämnden även ta del av och godkänna rapport över nämndens arbete med intern kontroll för motsvarande period. Använd mall för internkontrollplan på intranätet.

Nämndens godkännande av rapport över internkontrollarbetet ska fastställas i egen att-sats och nämnden ska bedöma om nämndens interna kontroll är tillräcklig och ändamålsenlig.

Rapporter för perioderna januari-april, januari-augusti samt januari-december namnges enligt nedan:

- KS-2025/01087 Xxxnämndens rapportering av intern kontroll för perioden januari till april
- KS-2025/01087 Xxxnämndens rapportering intern kontroll för perioden januari till augusti
- KS-2025/01087 Xxxnämndens rapportering av intern kontroll för perioden januari till december.

Rapporterna skickas till KS diarium; ksdiarium@umea.se.

Kontakt

- Kontakta i första hand din förvaltnings ekonomi- eller HR-chef.

- Kontakta i andra hand SLK ekonomi och styrning, SLK HR eller kommunkansli beroende på vad det handlar om.

Mall för nämnders rapporter

Mall för rapport följer i nedan bilaga.

- Spara ner respektive mall som ett separat dokument och namnge enligt ovan.
- Fyll mallen med nämndens rapport enligt anvisning.

Anvisning....1
Nytt inför nämndernas rapportering till årsredovisningen....2
Bakgrund....2
Syfte....2
Avgränsning....3
Tidplan för rapportering....3
Anvisning för rapportering....4
Använd klarspråk....4
Namnge rapport....4
Skicka in rapport....4
Rapportens delar....4
Uppföljning av intern kontroll....7
Kontakt....7
Mall för nämnders rapporter....9
Xxxnämndens rapport till KS, januari–december 2026....11
Verksamhetsuppföljning....11
Nämndens grunduppdrag....11
Bedömning och motivering....11
Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser....11
Nämndens arbete med inriktningsmål och program....12
Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige....12
Personaluppföljning....13
Nämndens arbete för att nå personalpolitiska mål....13
Åtgärder och viktig utveckling/viktiga händelser inom målområdena....13

Ekonomiuppföljning....15
Händelser av väsentlig betydelse som har påverkat nämndens ekonomi....15
Budgetavvikelse, utfall i år och föregående år....15
Investeringar....15
Ombudgetering av investeringar....16
Redovisning av privata utförare av väsentlig betydelse....17
Redovisning av avtalssamverkan av väsentlig betydelse....17
Ekonomiuppföljning, tekniska nämnden....19
Händelser av väsentlig betydelse som har påverkat nämndens ekonomi....19
Budgetavvikelse, utfall i år och föregående år....19
Investeringar....20
Ombudgetering av investeringar....21
Uppföljning av inriktningsmål och program....22

Xxxnämndens rapport till KS, januari–december 2026

Verksamhetsuppföljning

[Låt verksamhetsrapporten rymmas på *max 5 sidor* för stora nämnder och *max 3 sidor* för små nämnder inklusive tabeller/grafer/diagram.]

Nämndens grunduppdrag

[Redovisa i tabellen bedömning av i vilken grad nämnden har verkställt sitt grunduppdrag under perioden.]

[Xxxnämnden]	Bedömning av nämndens grunduppdrag
[Nämndens grunduppdrag i sin helhet]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]
[Eventuell uppdelning av nämndens grunduppdrag med bedömning per verksamhet/kärnprocess:]	
[Deluppdrag, frivillig uppdelning]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]
[Deluppdrag, frivillig uppdelning]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]
[Deluppdrag, frivillig uppdelning]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]

[Använd tredelad bedömningsskala i tabellen för nämndens bedömning:]

Bedömningskriterium	Definition
I hög grad uppfyllt	Nämnden har under perioden verkställt sitt grunduppdrag helt eller i hög omfattning i enlighet med planeringsdirektivet, nämndens verksamhetsplan och givna förutsättningar.
I viss grad uppfyllt	Nämnden har under perioden verkställt delar av sitt grunduppdrag, men nämnden behöver vidta åtgärder inom vissa områden.
Inte uppfyllt	Nämnden har under perioden inte alls eller i liten omfattning uppfyllt sitt grunduppdrag.

Bedömning och motivering

[Lämna en kortfattad skriftlig beskrivning över vad som ligger till grund för nämndens bedömning enligt ovan (motivera bedömningen).]

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

[Beskriv kortfattat hur verksamheten har utvecklats under perioden, inklusive eventuella väsentliga händelser som har inträffat och som har haft stor påverkan på nämndens verksamhet.]

[Vid behov, infoga tabell, grafer och eller diagram som beskriver verksamhetens utveckling/resultat. Redovisa med fördel statistik/nyckeltal över tid (trend) eller i form av jämförelse med andra kommuner. Om grafer/diagram nyttjas, bifoga grunddata till respektive graf i Excel-format.]

[Små nämnder gör en beskrivning för hela nämnden. Större nämnder kan med fördel dela upp avsnittet per verksamhet/huvudprocess.]

Nämndens arbete med inriktningsmål och program

[Beskriv de aktiviteter/åtgärder nämnden genomfört under perioden med anledning av destinerade inriktningsmål och program samt de effekter/resultat det har medfört.

[Vid behov, infoga tabell, grafer och eller diagram som beskriver utveckling/resultat. Om grafer/diagram nyttjas, bifoga grunddata till respektive graf i Excel-format.]

[Nämndens beskrivning kan med fördel delas upp på respektive inriktningsmål och program.]

Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige

[Använd tabell och lämna upplysningar om utfall och förväntad utveckling när det gäller uppdrag från kommunfullmäktige. Avsnittets omfattning styrs av hur många KF-uppdrag nämnden har tilldelats. Gör även en bedömning av uppdragets status vid årets slut.]

Uppdrag	Status jan–dec	Motivering/kommentar
[Uppdrag xx från KF till nämnd]	Genomfört	[Beskriv/motivera status för uppdraget.]
[Uppdrag yy från KF till nämnd]	Delvis genomfört	[Beskriv/motivera status för uppdraget.]
[Uppdrag zz från KF till nämnd]	Inte genomfört	[Beskriv/motivera status för uppdraget.]

Personaluppföljning

[Låt personalrapporten rymmas på *2 sidor* inklusive medföljande tabell/tabeller. Beskriv löpande arbete och väsentliga händelser utifrån nämndens verksamhetsplan och de personalpolitiska målen. Kommentera de nyckeltal som nämnden valt att följa upp. Förklara eventuella avvikelser och beskriv åtgärder med anledning av detta.

Nyckeltal som tas fram av SLK HR finns inlagda i mallen, ta bort de som inte följs upp av nämnden. Utfall tillhandahålls av SLK HR.

Nämndens arbete för att nå personalpolitiska mål

[Redovisa i tabellen bedömning av i vilken grad nämnden har genomfört sitt arbete för att nå de personalpolitiska målen under perioden.]

[Xxxnämnden]	Bedömning av nämndens arbete med personalpolitiska mål
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	[Enligt plan/ mer arbete krävs]
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	[Enligt plan/ mer arbete krävs]
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	[Enligt plan/ mer arbete krävs]

Åtgärder och viktig utveckling/viktiga händelser inom målområdena

[Beskriv under varje rubrik]

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare (mål 5)

[Beskriv]

Ledarskap (mål 6)

[Beskriv]

Friskfaktorer (mål 7)

[Beskriv]

Nyckeltal	Utfall 2026			Utfall 2025		
	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Ansökningar, antal inskickade						
Arbetsmiljöhändelser, antal inrapporterade						
Arbetsmiljöhändelser, andel preventiva, procent						
Chefer med max 30 medarbetare, procent						
Heltidsanställda, procent						
Långtidsfriska, procent						
Medarbetarenkäten, medelvärde						
Nyanställd som chef, antal chefer som påbörjat utbildningen						
Pensionsålder, genomsnittlig						
Personalbehov, antal inskickade						
Personalomsättning, procent						
Personalomsättning chefer, procent						
Sjukdagar per årsarbetare, antal						
Sjukfrånvaro, procent						
Skyddsombud, antal						
Sysselsättningsgrad, genomsnittlig						
Tillbud och skador, antal inrapporterade						
Tillsvidareanställda, procent						
Utomnordisk bakgrund, procent						

Ekonomiuppföljning

[Låt ekonomirapporten rymmas på *2 sidor* inklusive medföljande tabeller. Ange belopp i miljoner kronor (mnkr) med en decimal.]

Händelser av väsentlig betydelse som har påverkat nämndens ekonomi

[Beskriv på *högst en halv sida* eventuella väsentliga händelser som har haft påverkan på nämndens ekonomi, till exempel nettoinvesteringar, skulder, intäkter, kostnader och årets resultat, som har inträffat under perioden januari−december. Det kan också vara händelser som har inträffat efter december, men innan nämnden har fastställt sin rapport.]

[Exempel på händelser av väsentlig betydelse kan vara:

- händelser som har påverkat nämndens verksamhet i hög omfattning
- köp, försäljning, uppstart och nedläggning av verksamhet
- omstruktureringar, utökning/minskning av verksamhet eller större omorganisation
- ingångna avtal med väsentlig påverkan på verksamheten
- större investeringar som nämnden har genomfört eller påbörjat
- betydande rättstvister som nämnden har involverats i.]

Budgetavvikelse, utfall i år och föregående år

[Beskriv utfall, eventuell budgetavvikelse och orsaker till avvikelse. Beskriv utfall i jämförelse med föregående år och orsaker till avvikelse. Beskriv även prognosavvikelse och orsaker till den.]

(mnkr med en decimal)	Budget 2026	Utfall 2026	Budget-avvikelse 2026	Utfall 2025	Budget-avvikelse 2026	Prognos vid rapport jan−aug 2026	Prognos-avvikelse
Verksamhetens intäkter							
Verksamhetens kostnader							
Verksamhetens nettokostnad							

Investeringar

[Beskriv utfall av investeringar, eventuell budgetavvikelse, prognosavvikelse och orsaker till avvikelser.]

(mnkr med en decimal)	Budget 2026	Utfall 2026	Budget-avvikelse 2026	Utfall 2025	Prognos vid rapport jan−aug	Prognosavvikelse
Verksamhetens nettoinvesteringar						

Ombudgetering av investeringar

[Beskriv behov av ombudgetering av investeringsmedel. Behov av ombudgetering ska ske i enlighet med regler och anvisning för ombudgetering (se bifogad fil) samt med stöd av mall för ombudgetering investeringar (se bifogad fil).]

Redovisning av privata utförare av väsentlig betydelse

[Beskriv på *max en halv sida* nämndens nyttjande av privata utförare.
Beskrivningen bör innehålla uppgifter om:

- Volym (andel och antal)
- Större förändringar som har skett under året.
  Med större förändringar avses till exempel om nämnden har ingått nya avtal med privata utförare under året, om nämnden har övertagit verksamhet från privata utförare under året eller om andelen privata utförare inom ett verksamhetsområde har förändrats väsentligt. Använd antal, andel och kostnadsbelopp för att beskriva väsentliga förändringar.
- Hur nämnden följt upp och kontrollerat verksamhet som utförs av privata utförare. Kan redovisas i bilaga.

Redovisning av avtalssamverkan av väsentlig betydelse

[Beskriv på *max en halv sida* nämndens avtalssamverkan (köp eller försäljning av tjänst till annan kommun/region) under 2026. Beskrivningen bör innehålla uppgifter om:

- Volym (antal, andel av verksamheten)
- Större förändringar som har skett av nämndens nyttjande av avtalssamverkan
- Hur nämnden följt upp och kontrollerat verksamheten (om den genomförts av annan kommun)
- Om det förekommit delegation av beslut till annan kommun/region
- Nya beslut om avtalssamverkan i fullmäktige eller annan beslutsinstans under perioden (datum, paragraf, diarienummer).

Redovisning av väsentliga juridiska tvister

Beskriv kort om nämnden vid rapporteringstillfället är involverad i någon väsentlig juridisk tvist. Med väsentlig avses om det rör sig om belopp över 5 mnkr. Beskrivningen bör innehålla uppgifter om:

- xxxxxxxxx

Redovisning av nämndens arbete med kvalitet

Beskriv på max en sida hur nämnden arbetar med kvalitet/systematiskt kvalitetsarbete. Beskrivningen bör innehålla uppgifter om:

- Hur kvalitetsarbetet är organiserat?
- Hur avvikelser samlas in och eskaleras inom förvaltningen?
- Nämndens eventuella kvalitetsrapport

Ekonomiuppföljning, tekniska nämnden

[Låt tekniska nämndens ekonomirapport rymmas på *2 sidor* inklusive medföljande tabeller. Redovisning av investeringar inkluderas *inte* i detta krav. Använd inga underrubriker utan bara löpande text. Ange belopp i miljoner kronor (mnkr) med en decimal.]

Händelser av väsentlig betydelse som har påverkat nämndens ekonomi

[Beskriv på *högst en halv sida* eventuella väsentliga händelser som har haft påverkan på nämndens ekonomi, till exempel nettoinvesteringar, skulder, intäkter, kostnader och årets resultat, som har inträffat under perioden januari−december. Det kan också vara händelser som har inträffat efter december, men innan nämnden har fastställt sin rapport.]

[Exempel på händelser av väsentlig betydelse kan vara:

- händelser som har påverkat nämndens verksamhet i hög omfattning
- köp, försäljning, uppstart och nedläggning av verksamhet
- omstruktureringar, utökning/minskning av verksamhet eller större omorganisation
- ingångna avtal med väsentlig påverkan på verksamheten
- större investeringar som nämnden har genomfört eller påbörjat
- betydande rättstvister som nämnden har involverats i.]

Budgetavvikelse, utfall i år och föregående år

[Beskriv utfall, eventuell budgetavvikelse och orsaker till avvikelse. Beskriv utfall i jämförelse med föregående år och orsaker till avvikelse. Beskriv även prognosavvikelse och orsaker till den.]

(mnkr med en decimal)	Budget 2026	Utfall 2026	Budget-avvikelse 2026	Utfall 2025	Budget-avvikelse 2025	Prognos vid rapport jan−aug 2026	Prognos-avvikelse
Verksamhetens intäkter							
Verksamhetens kostnader							
Verksamhetens nettokostnad							

Investeringar

[Beskriv i tabell utfall avseende investeringar på sammanställd nivå, eventuell budgetavvikelse, prognosavvikelse och orsaker till dessa avvikelser.]

(mnkr med en decimal)	Budget 2026	Utfall 2026	Budget-avvikelse 2026	Utfall 2025	Prognos vid rapport jan−aug 2026	Prognos-avvikelse
Verksamhetens nettoinvesteringar						

(mnkr med en decimal)	Budget 2026	Utfall 2026	Budget-avvikelse 2026	Utfall helår 2025	Prognos vid rapport jan−aug 2026	Prognos-avvikelse
Fastighet						
Gator och vägar						
Parker						
IT						
Övrigt						
Summa						

[Specificera utfall, budgetavvikelse och prognos för året samt hela projektets investeringsutgift för de tio största investeringsprojekten (reinvesteringsprojekt exkluderade) för fastighet respektive gator, vägar och parker.]

(mnkr med en decimal)	Budget 2026	Utfall 2026	Budget-avvikelse 2026	Utfall helår 2025	Prognos vid rapport jan−aug 2026	Prognos-avvikelse
[Projekt 1]						
[Projekt 2]						
[Projekt 3]						
[Projekt 4]						
[Projekt 5]						
Summa						

[Beskriv även avvikelser i text för ovanstående investeringar:

- mot budget
- prognos för årets samt hela projektets ackumulerade investeringsutgift

- tidsmässiga förseningar och förskjutningar
- orsaker till eventuella avvikelser.]

Ombudgetering av investeringar

[Beskriv behov av ombudgetering av investeringsmedel. Behov av ombudgetering ska ske i enlighet med regler och anvisning för ombudgetering (se bilaga 1) samt med stöd av mall för ombudgetering investeringar (bilaga 2).]

Uppföljning av inriktningsmål och program

Kommunstyrelsen ansvarar för en samlad uppföljning och sammanställning av inriktningsmål och program. Nämnder och bolag som har ett destinerat ansvar, bidrar med sin del av rapporteringen enligt mallen ovan.

Umeå kommun
Click here to enter text.

Protokollsutdrag
Click here to enter text.

§ 143

Diarienr: KS-2025/00672

Nämndinitiativ: Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå kommun; Hans Lindberg (S)

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att godkänna rapporten *Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå kommun* som svar på nämndinitiativet.**
2. **att uppdra till berörda nämnder att inom ramen för ordinarie verksamhetsplanering beakta rapportens föreslagna åtgärder.**
3. **att det fortsatta arbetet mot antisemitism och för att stärka judiskt liv ska integreras i kommunens ordinarie styrning, uppföljning och minoritetspolitiska arbete.**

Beslut

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar

att komplettera ärendet med en åtgärdsplan för att motverka andra former av hatbrott.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har fått i uppdrag att besvara nämndinitiativet *Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå kommun*.
Uppdraget har omfattat att genomlysa kommunens befintliga arbete mot antisemitism och hatbrott, analysera behov av ytterligare åtgärder samt lämna förslag på fortsatt utveckling.
En rapport har tagits fram av Stadsledningskontoret. Rapporten bygger på genomgång av nationella strategier och kunskapsunderlag, dialog med representanter för den judiska gruppen i Umeå, omvärldsanalys samt kartläggning av kommunens pågående arbete inom bland annat

minoritetspolitik, skola, kultur, trygghet/säkerhet och brottsförebyggande arbete.

Genomlysningen visar att Umeå kommun redan bedriver ett omfattande arbete som berör antisemitism, diskriminering, nationella minoriteter, trygghet/säkerhet och våldsbejakande extremism. Arbetet bedrivs främst inom befintliga strukturer, exempelvis genom skolans värdegrundsarbete, minoritetspolitiken, kulturverksamheter och det brottsförebyggande arbetet.

Rapporten visar samtidigt att antisemitismens särskilda uttryck behöver synliggöras tydligare. Lokala judiska röster beskriver ökad otrygghet, särskilt kopplat till synlighet, sociala medier och samhällsklimat. Skillnaden mellan den officiella bilden och den upplevda utsattheten behöver tas på allvar.

Rapporten föreslår bland annat att kommunen:

- stärker nulägesbilden genom bättre kunskapsunderlag och ökad samverkan,
- utvecklar dialogen med den judiska minoritetsgruppen,
- fortsätter och utvecklar kunskapshöjande insatser inom skolan,
- stärker skolpersonalens förmåga att upptäcka och hantera antisemitiska uttryck,
- fortsätter arbetet med att synliggöra judiskt liv genom kultur, bibliotek och samverkan med civilsamhället.

Bedömningen är att kommunen inte behöver bygga upp ett nytt parallellt system/en ny strategi för arbetet mot antisemitism. I stället bör befintliga strukturer stärkas, samordnas och tydliggöras inom ramen för kommunens ordinarie styrning och uppföljning.

Beslutsunderlag

Länk till rapporten

Beredningsansvariga

Aino Dahl
Magnus Burvall

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag samt att komplettera ärendet med en åtgärdsplan för att motverka andra former av hatbrott.

Propositionsordning som godkänns
Bifall mot avslag till tjänsteskrivelsens förslag inklusive Hans Lindbergs (S) förslag om att komplettera ärendet. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag inklusive Hans Lindbergs (S) förslag om att komplettera ärendet med en åtgärdsplan för att motverka andra former av hatbrott.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden
Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Lars Forsgren (SD) – Bifall till att-sats 1 och 3 samt avslag till att-sats 2.

Propositionsordning som godkänns
Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag *mot* bifall till Lars Forsgrens (SD) förslag om att bifalla att-sats 1 och 3 samt att avslå att-sats 2. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

- Kommunstyrelsen
- För- och grundskolenämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Kulturnämnden
- Fritidsnämnden
- Säkerhetsavdelningen
- Aino Dahl
- Magnus Burvall

Umeå kommun
Click here to enter text.

Protokollsutdrag
Click here to enter text.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Antisemitism och hatbrott

Förstärkta insatser i Umeå kommun 2026

UMEÅ KOMMUN

www.umea.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning 3

Inledning 4

Lagstiftning och ansvar för nationella minoriteters rättigheter 4

Sveriges strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism 5

- Begrepp som används inom detta område 5
  - Nationella minoriteter och minoritetsspråk 5
  - Den judiska minoriteten – vem är jude? 5
  - Vad är antisemitism? 5
  - Hatbrott 5

Förutsättningar för det judiska livet 6

- Barn och unga är särskilt utsatta 8

Judiska röster i Umeå 8

Förekomst av anmälda hatbrott 10

- Anmälningar kopplade till antisemitism i lokalpolisområde Umeå 10

Så arbetar Umeå kommun med nationella minoriteter 11

- Kommunstyrelsen 11
  - Samordning och samråd 11
  - Brottsförebyggande arbete 11
- För- och grundskolenämnden samt Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 12
- Kulturnämnden 13
- Fritidsnämnden 13

Omvärldsanalys 14

- Jämförande översikt – Kommunernas arbete mot antisemitism 14

Analys och slutsatser 15

Förslag på åtgärder och fortsatt arbete 16

- Styrning 16
- Föreslagna åtgärder 16

Stärka nulägesbilden genom data och ökad samverkan 16

Kunskapshöjande aktiviteter 16

Synlighet och delaktighet 16

Produktion

Text och analys:
Aino Dahl, Cecilia Ravry, Fredrik Holmgren, Magnus Burvall, Umeå kommun.

Kontakt: strategiskutveckling@umea.se

Grafisk form: Mia Han, Kommunikation, Umeå kommun.

Foto: Fredrik Larsson, Philip Avesand / Visit Umeå, Lieselotte Van Der Meijs / Scandinav, Plattform / Johnér.

Besök vår webbplats: www.umea.se

Sammanfattning

Rapporten har tagits fram med anledning av nämndinitiativet om förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå. Den redovisar kommunens befintliga arbete, lokala erfarenheter från dialog med den judiska gruppen, nationella kunskapsunderlag, omvärldsbevakning och förslag till fortsatt utveckling.

Genomlysningen visar att Umeå kommun redan bedriver ett brett arbete som berör antisemitism, hatbrott, diskriminering, nationella minoriteter, trygghet och våldsbejakande extremism. Arbetet är främst integrerat i befintliga strukturer, exempelvis minoritetsarbetet, skolans värdegrunds- och likabehandlingsuppdrag, kulturverksamheten och det brottsförebyggande arbetet. Det är en styrka, men analysen visar också att antisemitismens särskilda uttryck behöver synliggöras tydligare.

En central slutsats är att anmälda hatbrott inte ger hela bilden av judars utsatthet i Umeå. Lokala judiska röster beskriver ökad otrygghet, särskilt kopplat till synlighet, sociala medier och samhällsklimat. Eftersom det saknas en formell judisk förening eller församling i Umeå behöver kommunen fortsätta utveckla en trygg, långsiktig och relationsbaserad dialog med den judiska gruppen.

Rapporten föreslår att kommunen stärker nulägesbilden genom bättre kunskapsunderlag och fler datakällor, utvecklar samverkan med den judiska minoritetsgruppen, fortsätter kunskapshöjande insatser för barn, unga och skolpersonal samt stärker arbetet med att synliggöra judiskt liv genom kultur, utbildning och civilsamhällessamverkan. Arbetet bör inordnas i kommunens ordinarie styrning och uppföljning, snarare än organiseras som en separat, parallell struktur.

Inledning

Denna rapport syftar till att besvara nämndinitiativet KS-2025/00672: Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå.

Uppdraget innebär i korthet att Stadsledningskontoret ska:

- ta fram en åtgärdsplan för att motverka antisemitiska hatbrott och andra former av hatbrott samt stärka samhällets stöd till dem som drabbas.
- ta fram förslag på förstärkta kunskapshöjande insatser om antisemitism i kommunen.
- genomlysa de insatser som i dag vidtas mot antisemitism och föreslå kompletterande åtgärder för att utveckla arbetet.
- genomlysa de insatser som kommunen, i samverkan med Polismyndigheten och andra aktörer, vidtar för att förhindra framväxten av våldsbejakande antisemitiska och rasistiska rörelser samt radikalisering av unga in i dessa miljöer. Uppdraget omfattar också att föreslå kompletterande åtgärder för att utveckla arbetet.
- ta fram ett förslag till strategi för att främja judiskt liv i Umeå. Detta bör göras inom ramen för den pågående dialogen mellan kommunen, regionen och företrädare för den judiska gruppen i Umeå.

Umeå vill vara en inkluderande kommun och växa med fokus på social hållbarhet och det goda livet för alla. För att nå och upprätthålla kommunens strategiska mål om inkludering arbetar Umeå systematiskt för att förebygga och motverka diskriminering och kränkande behandling. Antisemitism är en form av rasism och kan kopplas till diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet samt till religion eller annan trosuppfattning. Även om nämndinitiativet särskilt handlar om antisemitism hänger arbetet samman med kommunens bredare arbete mot diskriminering och kränkande behandling.

Lagstiftning och ansvar för nationella minoriteters rättigheter

Umeå kommun arbetar aktivt för att stärka och utveckla rättigheterna för de nationella minoriteterna och urfolket samerna. Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska skydda Sveriges nationella minoriteter, stärka deras möjligheter till inflytande och främja minoritetsspråken och minoriteternas kultur. I enlighet med lagen har kommunen, tillsammans med de nationella minoriteterna, tagit fram mål och riktlinjer som lägger grunden för ett långsiktigt, samordnat och kvalitativt arbete. Lagen berör hela kommunens organisation, från nämnder till verksamheter, och bidrar till tydlighet i ansvar, riktning och ambitionsnivå.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för det strategiska arbetet med minoritetsfrågor samt för att samordna nämndernas insatser. För arbetet med den judiska gruppen finns även en nationell strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism i Sverige. I Umeå pågår dialog med företrädare för den judiska gruppen, men det finns i dag ingen formell lokal organisering, exempelvis i form av en judisk förening eller församling.

Sveriges strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism

Regeringen har beslutat om en nationell strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism i Sverige. Strategin ska skapa en struktur för det nationella arbetet under perioden 2025–2034. Målet är ett mer samordnat och målinriktat arbete som ger bättre förutsättningar för judiskt liv i Sverige. Judar ska kunna leva öppet, tryggt och fritt, och samhällets kunskap om judiskt liv och antisemitism ska öka.[1]

Strategin bygger på tre huvudområden:

1. Kunskap, utbildning och forskning om judiskt liv.
2. Svenskt-judiskt kulturarv och judisk kultur.
3. Trygghet och öppenhet – arbetet mot antisemitism.

När regeringen presenterade strategin i maj 2025 lyftes den judiska kulturen fram som en värdefull och självklar del av det svenska kulturarvet och samhället. Det ska vara självklart att judar kan leva tryggt i Sverige.

Många svenska judar beskriver i dag antisemitismen som det största hindret för att fullt ut kunna leva ett judiskt liv i Sverige. Antisemitismen har ökat och behöver mötas med tydliga åtgärder. Strategin ska ge en struktur för det nationella arbetet, stärka förutsättningarna för judiskt liv och motverka antisemitism. Den berör flera politikområden, myndigheter och aktörer, och förutsätter att flera delar av samhället engageras.

Begrepp som används inom detta område

För att underlätta läsningen ges här en kort förklaring av centrala begrepp inom minoritetsarbete, antisemitism och våldsbejakande extremism.

Nationella minoriteter och minoritetsspråk

Enligt minoritetslagen är Sveriges nationella minoriteter judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Detta följer av Sveriges åtaganden enligt Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk. I språklagen anges att de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Vad är antisemitism?

Sveriges regering har ställt sig bakom Internationella alliansen för hågkomst av Förintelsens (IHRA) icke rättsligt bindande arbetsdefinition av antisemitism. Enligt definitionen är antisemitism ”en bestämd uppfattning om judar som kan uttryckas som hat mot judar. Språkliga och fysiska uttryck för antisemitism kan riktas mot judiska eller icke-judiska personer och/eller deras egendom samt mot judiska institutioner och religiösa samlingsplatser”.

Den judiska minoriteten – vem är jude?

Självidentifikation är grundprincipen för tillhörighet till de fem nationella minoriteterna i Sverige enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Det innebär att individen själv avgör sin grupptillhörighet utifrån etnisk eller kulturell förankring. Det finns inget krav på att bevisa tillhörigheten.

Hatbrott

Hatbrott är brott där motivet är att kränka någon utifrån gärningspersonens uppfattning om en person, folkgrupp eller annan sådan grupp. Motivet kan exempelvis vara kopplat till ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning, kön, könsidentitet eller könsuttryck. Hatbrott är ingen egen brottsrubricering i lagboken. Hatbrott regleras främst genom brottsbalken (1962:700), bland annat genom bestämmelserna om hets mot folkgrupp (16 kap. 8 § BrB) och olaga diskriminering (16 kap. 9 § BrB).

[1] *Regeringskansliet, www.regeringen.se/globalassets/regeringen/dokument/kulturdepartementet/strategi-judiskt-liv-tillganglig.pdf, 2026-04-23.*

Förutsättningar för det judiska livet i Sverige

Den judiska minoriteten i Sverige befinner sig i en situation där antisemitism, både uttalad och subtil, skapar otrygghet, självcensur och begränsar möjligheten att leva ett öppet judiskt liv. Utan långsiktiga, kunskapsbaserade och strukturella insatser riskerar antisemitismen att normaliseras, samtidigt som judiskt liv osynliggörs eller trängs tillbaka i det offentliga rummet. För den judiska gruppen är det viktigt att identitet och kultur kan komma till uttryck utan risk för hot, hat och kränkningar. Detta beskrivs bland annat i regeringens Strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism i Sverige.

Trots att judiskt liv har funnits i Sverige i över 250 år präglas många judars vardag i dag av otrygghet, begränsad handlingsfrihet och anpassning till antisemitism.

Många svenska judar beskriver antisemitismen som det enskilt största hindret för att fullt ut kunna leva ett judiskt liv i Sverige. Antisemitismen utgör ett hot både mot enskilda och mot det demokratiska samhället.[2]

Antisemitismen med dess mångahundraåriga historia i Europa är ett hot både mot den judiska minoriteten och mot demokratin. Antisemitismen tenderar också att aktiveras av politiska händelser i omvärlden, särskilt kopplade till konflikter mellan Israel och andra länder i Mellanöstern. I samband med kriget mellan Israel och Hamas i Gaza, som inleddes med terrorattacken mot Israel den 7 oktober 2023, har såväl media som judiska organisationer vittnat om ökad utsatthet för antisemitism.[3]

Det finns flera studier som visar att politiska och våldsamma händelser kopplade till konflikten mellan Israel och Palestina kan bidra till att förstärka och aktivera antisemitiska attityder och hatbrott mot judar i diasporan.[4]

Eftersom antisemitism förekommer i många olika grupper i samhället är det viktigt att antisemitism förstås som ett brett samhällsproblem som involverar flera olika typer av grupper, politiska positioner och miljöer.[5]

En attitydundersökning från 2024 visar att antisemitismen globalt sett har ökat, men att nivåerna i Sverige är jämförelsevis låga, även i förhållande till nordiska länderna (Anti Defamation League 2025). Enligt undersökningen har 5 procent av den vuxna befolkningen i Sverige starkare antisemitiska inställningar än övriga befolkningen, vilket ligger i linje med en undersökning som Forum för levande historia gjorde 2020. Resultaten ska dock inte tolkas som att antisemitism är ett marginellt problem i det svenska samhället.[6]

Förekomsten av antisemitiska föreställningar och ökningen av hatbrott riktade mot judar innebär att det har blivit svårare att leva tryggt och säkert som jude i Sverige idag, både för enskilda medborgare och för judiska organisationer. Bristen, eller den upplevda bristen, på trygghet och säkerhet och risken för att utsättas för hat eller hot begränsar många judars möjligheter att leva ett judiskt vardagsliv och att öppet uttrycka sin judiska identitet.[7]

---

2 *Regeringskansliet, Strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism i Sverige. 2025, s 2.*
3 *Brottsförebyggande rådet, Antisemitiska hatbrott. Samtida erfarenheter från judiska församlingar och organisationer. Rapport 2025:9, s 15–16).*
4 *Brottsförebyggande rådet, Antisemitiska hatbrott. Samtida erfarenheter från judiska församlingar och organisationer. Rapport 2025:9, s 27).*
5 *Brottsförebyggande rådet, Antisemitiska hatbrott. Samtida erfarenheter från judiska församlingar och organisationer. Rapport 2025:9, s 24).*
6 *Regeringskansliet, Strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism i Sverige. 2025, s 9–10.*
7 *Regeringskansliet, Strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism i Sverige. 2025, s 9.*

Detalj av konstverket Levi © FA+/Bildupphovsrätt (2026).

Oro och rädsla kan ta sig uttryck på flera sätt. FRA:s rapporter från (2013, 2018 och 2024) visar att en stor majoritet av respondenterna ibland, ofta eller alltid undvek att bära eller visa judiska symboler för att minska risken att utsättas för antisemitism. Liknande resultat redovisas av Wigerfelt och Wigerfelt (2015), där flera intervjupersoner svarade att de tvingas reflektera över var och i vilka situationer som den judiska identiteten kan exponeras utan problem, eller att de är försiktiga med att synligt bära traditionella symboler såsom kippa eller judiska smycken.[8]

Vanliga brottstyper är hets mot folkgrupp, skadegörelse, olaga hot och ofredande. Dessa brott sker framför allt i digitala miljöer, i skolan eller på allmän plats, och förövaren är oftast inte känd för offret. Enligt en rapport om trossamfunds säkerhet från Myndigheten för stöd till trossamfund 2025 är bland annat de judiska trossamfunden särskilt utsatta för systematiska och återkommande våldsbrott.[9] Det finns generellt ett stort mörkertal vid utsatthet för hatbrott och många judar väljer att inte polisanmäla incidenter, bland annat för att det upplevs att anmälningsprocessen är svår och sällan leda till leder till fällande dom.[10] Flera undersökningar om antisemitism i digitala miljöer ger en mycket allvarlig bild av läget. Spridningen av antisemitiska budskap av alla slag, konspirationsteorier, förnekelse och förvanskning av Förintelsen är vanligt förekommande på flesta digitala plattformar och forum. Antisemitiska budskap, uttryck och kodord ändras snabbt och anpassas till olika digitala miljöer.[10]

Sammanfattningsvis visar genomgången av studier, undersökningar och intervjuer att antisemitism förekommer både i fysiska och digitala miljöer. Den tenderar också att öka i samband med internationella konflikter.

Antisemitiska uttryck, hot och hatbrott har ökat under senare år, särskilt i samband med internationella händelser kopplade till Israel-Palestinakonflikten. Händelser i Mellanöstern får snabbt genomslag även i Sverige. Det kan leda till att judar i Sverige kollektivt hålls ansvariga för händelser i konflikter som de inte har något ansvar för.

---

8 Brottsförebyggande rådet, Antisemitiska hatbrott. Samtida erfarenheter från judiska församlingar och organisationer. Rapport 2025:9, s 29.
9 Regeringskansliet, Strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism i Sverige. 2025, s 10.
10 Regeringskansliet, Strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism i Sverige. 2025, s 10.

Barn och unga är särskilt utsatta

Barn och unga är särskilt utsatta för antisemitism eftersom de tillbringar mycket tid i skolan och på sociala medier, som är miljöer där antisemitism ofta förekommer på många olika sätt. Judiska elever har vittnat om verbala och fysiska angrepp samt språkbruk och handlingar som får dem att känna sig utpekade, stressade och ledsna. Även inom högre utbildning förekommer det att judiska studenter utsätts för antisemitism. Enligt företrädare för civilsamhället har otryggheten bland judiska studenter ökat i samband med manifestationer av olika slag vid universitet och högskolor kopplade till kriget i Gaza.[11]

Skolan uppmärksammar inte alltid de antisemitiska uttrycken. Delvis beror det på att personalen i skolan saknar kunskap om antisemitism och hur den tar sig uttryck. Många antisemitiska uttryck kan också uppfattas som generella rasistiska uttryck som inte är specifikt riktade mot någon särskild person och därför blir uttrycken inte heller alltid en anmälan om kränkande behandling eller trakasserier. Arbetet försvåras också av den felaktiga uppfattningen att antisemitism kräver att det förekommer närvaro av personer med judisk identitet. Brist på kunskap, både hos skolor och huvudman gör att antisemitism inte alltid synliggörs.[12]

Oavsett om antisemitiska yttringar görs medvetet eller omedvetet, och oavsett om det görs i närvaro av judar eller inte, bidrar själva yttringarna till att antisemitiska föreställningar reproduceras i skola och samhälle. Det gäller även till synes oskyldig stereotypiserande jargong och ”skämt”. Konspirationstänkande kan på samma sätt vara omedveten antisemitism från sympatisörens sida, samtidigt som spridandet av konspirationsteorier bidrar till antisemitismens fortlevnad.[13]

Judiska röster i Umeå

Umeå kommun har genomfört samråd med alla nationella minoriteter sedan 2011. Med den judiska gruppen genomfördes årliga samråd under perioden 2011–2020. Under de senaste två åren har samråd skett tillsammans med Region Västerbotten. Gruppen har också medverkat i fokusgruppsarbetet när kommunen arbetade med samrådsprocessen under 2023.

Under de senaste två åren har personer ur den judiska gruppen i Umeå bjudits in till samråd via personliga kontakter eller efter att de själva sökt kontakt med kommunen. Syftet har varit att skapa en långsiktig dialog och samverkan om trygghet, inkludering och främjande av judiskt liv i regionen och kommunen. I samråden har frågor om trygghet, säkerhet, kunskap och utbildning varit centrala. Eftersom det saknas en formell organisering kring judiska frågor i Umeå sker dialogen med enskilda individer.

Bland deltagarna finns återkommande beskrivningar av ökad otrygghet, särskilt kopplad till antisemitiska uttryck i sociala medier. Deltagarna betonar behovet av regelbunden dialog med kommunen om trygghet och säkerhet. Trygghetsfrågan är högt prioriterad. Samtalen i samråden har också lett till tydligare gemensamma åtgärder, bland annat önskemål om utbildningsinsatser. Samtidigt kvarstår oro kopplad till synlighet, trygghet och samhällsklimat. Synpunkterna liknar dem som framkommer i den enkätundersökning som kommunen tagit del av från gruppen.

”Det vore bra om kommunen kunde kartlägga antisemitismen i Umeå så att föräldrarna kan känna sig tryggare.”

”Oron kan komma till ytan när jag som judisk person i Umeå får höra: –Jag har inget emot judar, men sionister borde mördas.”

11 *Regeringskansliet, Strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism i Sverige. 2025, s 10.*
12 *Skolverket, Antisemitism i skolan, Rapport 2025:28, s 7.*
13 *Skolverket, Antisemitism i skolan, Rapport 2025:28, s 30.*

Det finns enighet om att skolan är den viktigaste arenan för att motverka fördomar. Judiska röster i Umeå uttrycker att de gärna gör skolbesök, men att de känner sig mer osäkra nu på grund av världsläget. Det är viktigt att höja kunskapsnivån om nationella minoriteter i allmänhet och om den judiska gruppen i synnerhet. Flera personer ur den judiska gruppen bedömer att många i Umeå aldrig har träffat en judisk person, vilket kan göra det lättare för fördomar att spridas och få fäste. I samtalen har förslag lyfts om studiedagar och utbildningar för lärare om judendom och antisemitism. Det har också framförts önskemål om ökat synliggörande i samhället. Inslag av judisk kultur och aktiviteter bör även rikta sig till majoritetsbefolkningen, så att synlighet och kunskapsspridning kan stärkas utan att den judiska gruppen pekas ut.

Kommunen har även tagit del av en enkätundersökning som en grupp inom den judiska befolkningen i Umeå genomförde den 1 december 2024. Enkäten fick 22 svar. Förslag och reflektioner från enkäten handlade bland annat om:

- trygghetsfrågor.
- vilket språk som bör prioriteras: hebreiska och/eller jiddisch.
- uppmärksammande av judiska högtider, med hänvisning till Region Västerbotten och Umeå kommun.
- hur myndigheter bäst kan främja judisk kultur i Umeå, exempelvis genom att stödja utvecklingen av mer nyanserad politik och dialog.
- utbildning och ökad medvetenhet hos lärare.
- förslag om ekonomiskt stöd till judiska kulturföreningar, som kan möjliggöra evenemang som konserter, filmfestivaler, föreläsningar och utställningar som främjar judisk kultur.
- offentliga evenemang och samarbeten för att öka synligheten i det offentliga rummet.
- aktivt arbete mot antisemitism.
- bevarande av kulturarv samt hur medier och kulturproduktion kan stödja och synliggöra judisk kultur.

I enkäten ställdes frågan: ”Känner du dig trygg i Umeå med avseende på antisemitism?” Skalan var 1–10, där 1 betyder *Inte alls* och 10 betyder *Helt och hållet*. Medelvärdet bland respondenterna var 4,95.

”Det är avgörande att alla åtgärder görs i samråd med det judiska samfundet för att säkerställa att initiativen är relevanta och välkomna.”

”Att främja judisk kultur handlar inte bara om att skydda en minoritet, utan också att berika samhället som helhet genom att lyfta dess mångfald och historia.”

Förekomst av anmälda hatbrott i Umeå

Officiell statistik från polisen över anmälda hatbrott i Umeå visar nivåer som är betydligt lägre än i riket som helhet. Erfarenheterna från dialoger med lokala judiska personer, tillsammans med den nationella bilden, talar dock för att det kan finnas ett omfattande mörkertal i den lokala brottsstatistiken. Det har också varit svårt att få en heltäckande bild av judars situation i Umeå, eftersom det saknas lokala judiska organisationer att samverka med. Bilden blir därför fragmenterad och ofullständig, eftersom kontakten sker med enskilda personer och mindre grupperingar. Siffrorna nedan avser endast anmälda hatbrott.

Anmälningar kopplade till antisemitism i lokalpolisområde Umeå

Lokalpolisområde Umeå rapporterade i januari 2026 siffror kopplade till anmälda hatbrott. Ett exempel är händelsen 2025 då två dockor, iklädda blårandiga skjortor med davidsstjärnor på bröstet, hängdes upp med snaror runt halsen i Vänortsparken. Tre personer misstänktes för hets mot folkgrupp. Förundersökningen lades ned efter att kammaråklagare gjort en helhetsbedömning och funnit att upphängningen inte utgjorde brott, utan rymdes inom yttrandefriheten. Händelsen väckte debatt och kan ha bidragit till ett ökat upplevt tryck på gruppen.

Totalt antal anmälda hatbrott i lokalpolisområde Umeå

- 2023 – 20 st ärenden.
- 2024 – 21 st ärenden.
- 2025 – 10 st ärenden.

Hatbrott med inslag av antisemitism

År 2023 – fyra anmälda ärenden.

- Hakkors klottrat på skola.
- Davidsstjärna klottrad på ytterdörr.
- Hets mot folkgrupp - gjort nazisthälsning samt ropat sieg heil.
- Klotter hakkors.

År 2024 – två anmälda ärenden.

- Hets mot folkgrupp – ropat sieg heil. Redovisat åklagare.
- Hets mot folkgrupp – ropat sieg heil.

År 2025 – ett anmält ärende.

- Hets mot folkgrupp – installationen med dockorna i Vänortsparken.

Källa: Lokalpolisområde Umeå, statistik över anmälda brott, 2023–2025.

Så arbetar Umeå kommun med nationella minoriteter

Några kommunala verksamheter har ett särskilt stort fokus på nationella minoriteter. I Umeå gäller det Stadsledningskontoret (kommunstyrelsen), utbildningsverksamheterna (för- och grundskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden), äldreomsorgen (äldrenämnden) och kulturförvaltningen (kulturnämnden). Utöver minoritetslagen och lagen om förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism finns flera speciallagar som berör nämndernas ansvar. Ett exempel är skollagen, som reglerar arbetet mot kränkande behandling och diskriminering. Tillsammans med kommunens styrdokument utgör dessa lagar grunden för arbetet med de här komplexa frågorna.

Detta kapitel beskriver hur berörda nämnder arbetar med nationella minoritetsfrågor och antisemitism.

Kommunstyrelsen

Samordning och samråd

Kommunens strategiska arbete med nationella minoriteter och minoritetsspråk samordnas av avdelningen Strategisk utveckling inom Stadsledningskontoret. Avdelningen samverkar, samordnar, styr och stödjer arbetet. Det sker bland annat genom samråd, dialog samt informations- och kommunikationsinsatser. Samråden kan vara både övergripande och verksamhetsspecifika. Utöver samråd genomförs också konsultationer med samerna i frågor som har särskild betydelse för det samiska folket.

Umeå kommuns verksamheter, främst utbildningsnämnderna och äldrenämnden, samråder regelbundet med nationella minoriteter för att stärka minoriteternas inflytande och egenmakt i frågor som berör dem. Umeå kommun bjuder också in medborgare, politiker och tjänstepersoner till olika former av samråd för att diskutera behov och önskemål med anledning av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Brottsförebyggande arbete

Inom ramen för konsultationsforumet Våldsbejakande extremism samarbetar Umeå kommun med polisen och Region Västerbotten. Från kommunen deltar bland annat representanter från stöd och omsorgsförvaltningen, för- och grundskoleförvaltningen, gymnasiet och vuxenutbildningsförvaltningen samt stadsledningskontoret. Arbetet syftar till att förebygga och förhindra framväxten av våldsbejakande antisemitiska och rasistiska rörelser samt radikalisering av barn och unga. Det sker genom konsultationer för yrkesverksamma och genom regelbundna lägesbilder. Forumet är välfungerande och har uppmärksammats nationellt.[14]

Det finns ett behov av att sprida den kunskap som byggs upp i forumet till fler delar av kommunen. Det gäller både våldsbejakande extremism och nya samhällstrender. En bredare kunskapsspridning kan stärka den förebyggande effekten. De mått som finns, framför allt anmälda brott, bedöms dessutom ha ett stort mörkertal. Forumet bevakar lokala och nationella utvecklingar kopplade till antisemitism. Under hösten har inga särskilda ärenden eller händelser med koppling till denna problematik inkommit.

Aktivitet	Ansvarig nämnd	Genomförande	Uppföljning
Samordna kommunens arbete mot antisemitism och hatbrott.	Kommunstyrelsen	Umebrå	Rapportering till KS.
Utveckla samråd och dialog med den judiska gruppen.	Kommunstyrelsen	Samråd mellan kommunen, regionen och den judiska gruppen	Årlig rapport.
Stärka säkerhetsarbetet vid evenemang.	Kommunstyrelsen	Samverkan med säkerhetsavdelningen, arrangörer och andra relevanta aktörer.	Kontinuerlig uppföljning vid arrangemang.

14 *Umeå kommun Årets förebyggare av extremism, cve.se/aktuellt/umeakommunaretsforebyggareavextremism2025.5.76d557e4196f10bbb31ad4.html, 2026-04-23.*

För- och grundskolenämnden samt Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Utbildningsnämnderna är Umeås starkaste och mest utvecklade arena i arbetet mot antisemitism, nationella minoriteter, demokrati och arbetet mot kränkningar och diskriminering. För- och grundskolan har utvecklat arbete för att stärka kunskapen om Sveriges fem nationella minoriteter, bland annat genom material, språkliga mötesplatser och demokratiaktiviteter. Förskolans och skolans uppdrag är att förebygga och bemöta intolerans, förtryck och våld, exempelvis rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, med kunskap och aktiva insatser. Enligt skollagstiftningen ska alla former av kränkande behandling och diskriminering motverkas.

Gymnasieskolorna och vuxenutbildningen i Umeå har ett värdegrundsuppdrag enligt skollagen, vilket ska genomsyra all undervisning. I uppdraget ingår arbete med diskrimineringsgrunderna, där etnisk tillhörighet är en av grunderna. Arbetet med likabehandling och mot diskriminering pågår kontinuerligt i verksamheterna.

Aktivitet	Ansvarig nämnd	Genomförande	Uppföljning
Genomföra utbildningsinsatser om antisemitism för lärare och skolpersonal.	För- och grundskolenämnden	Fortsatt samarbete med Segerstedtinstitutet, universitetet och andra aktörer.	Redovisning i nämndens verksamhetsuppföljning.
Fortsätta utbildningsinsatser och temadagar om antisemitism och annan rasism för elever och lärare.	För- och grundskolenämnden	Exempelvis program för Förintelsens minnesdag och annan tillhörande planering.	Årlig uppföljning.
Fortsätta utbildningsinsatser och temadagar om antisemitism och annan rasism för elever, lärare och samverkande arbetsgivare.	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Undervisning för elever samt fortbildningsdagar för all personal, samt information till arbetsgivare.	I den årliga återrapporteringen av kränkningsärenden till huvudman identifieras om inrapporterade ärenden har antisemitiska, islamofobiska eller andra rasistiska inslag. Skolinspektionen följer upp att lagen följs.
Kompletterande insatser i annan pedagogisk verksamhet för att arbeta mot rasism och antisemitism.	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Exempelvis inbjudna representanter från religiösa samfund, samarbete med bibliotek och kurator, FN-rollspel samt resor till Förintelsens minnesplatser.	Följs upp i kvalitetsrapporten.

Antisemitism och andra former av rasism behandlas inom obligatoriska undervisningsämnen och kurser, exempelvis samhällskunskap, historia och religionskunskap. Där är kunskap om demokrati, mänskliga rättigheter och historiska perspektiv centrala delar av undervisningen. Utöver ordinarie undervisning genomförs återkommande temadagar om antisemitism och annan rasism för både elever och personal. I oktober 2024 genomfördes exempelvis en särskild temadag med fokus på antisemitism för lärare, rektorer och elevhälsa.

Inom ramen för skolhuvudmannens kvalitetsarbete redovisas varje år antalet anmälda händelser utifrån kränkande behandling. Sexuella trakasserier och trakasserier utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Det finns ingen tillgänglig data i nuläget som styrker att judar specifikt är utsatta för diskriminering eller rasism i Umeå kommuns förskolor och skolor. Det är av fortsatt stor betydelse att kunskapshöjande insatser görs för att stärka information om hur barn och elever och deras vårdnadshavare anmäler kränkande behandling i de fall de anser sig ha blivit utsatta för detta.

Kulturnämnden

Kulturförvaltningen har påbörjat ett konkret arbete med frågor som rör antisemitism. Folkbiblioteken genomförde under hösten 2025 en utbildning med Svenska kommittén mot antisemitism (SKMA). De har också erbjudit föreläsningar, utställningar och andra kulturella inslag kopplade till 250 år av judiskt liv. Arbetet är aktivt, men i dagsläget mer projektbaserat. Kulturförvaltningen arbetar också med aktiva åtgärder mot diskriminering inom sin grundverksamhet med inkludering och mångfald, till exempel genom biblioteks-planen.

Aktivitet	Ansvarig nämnd	Genomförande	Uppföljning
Stärka kultur- och kunskap-sinsatser om judiskt liv.	Kulturnämnden	Föreläsningar, utställningar och biblioteksaktiviteter.	Uppföljning i verksamhets-plan.

Fritidsnämnden

Aktivitet	Ansvarig nämnd	Genomförande	Uppföljning
Utveckla fritidsverksam-heters arbete med norm-kritik och trygghet.	Fritidsnämnden	Dialog och utbildning inom fritidsgårdar.	Verksamhetsuppföljning.

Omvärldsanalys

Som en del av besvarandet av nämndsinitiativet har en omvärldsanalys genomförts. Den bygger på intervjuer med personal som arbetar med frågor kopplade till nationella minoriteter i Malmö, Göteborg och Uppsala. Kommunerna valdes ut eftersom de länge har arbetat strukturerat med mänskliga rättigheter och minoritetspolitik, har välutvecklade kontakter med judiska företrädare och har erfarenhet av arbete med nationella minoriteter. Alla tre bedriver strategiskt arbete mot antisemitism, men med olika grad av struktur, styrning och mognad. I samtliga fall är arbetet integrerat i befintliga styrsystem snarare än organiserat genom separata handlingsplaner.

Det finns skillnader i hur kommunerna organiserar arbetet. Malmö har exempelvis en samverkansöverenskommelse med Judiska församlingen och ett program för den nationella minoriteten judar. Göteborg har förstärkt arbetet politiskt, och Uppsala har arbetat med initiativet Ett Uppsala mot antisemitism 2024. Skolan är ett prioriterat område i alla tre kommuner.

Alla tre kommuner har etablerade judiska föreningar eller församlingar, vilket ger bättre förutsättningar för en formell dialog med gruppen. Samtliga respondenter lyfter utmaningar med digital antisemitism och ett upplevt mörkertal när det gäller anmälningar av hatbrott.

Jämförande översikt – Kommunernas arbete mot antisemitism

Område	Malmö	Göteborg	Uppsala
Övergripande styrning	Långsiktig och formaliserad samverkansöverenskommelse med Judiska församlingen (2024–2027). Program för nationella minoriteten judar.	Politisk förstärkning 2024–2025. Uppdrag via kommunfullmäktige.	Initiativet Ett Uppsala mot antisemitism (2024).
Separat strategi	Nej, men särskilt program och överenskommelse.	Nej, integrerat i Mänskliga rättigheter- och minoritetspolitiken.	Nej, integrerat i trygghetsarbetet, hållbarhetsarbetet och minoritetspolitiken.
Skola - prioritering	Ja, med stöd av Pedagogisk inspiration och judiskt kunskapscenter.	Ja, via Levande historia.	Ja, bred lärarsatsning 2025.
Kompetensutveckling	Kontinuerlig via samverkan.	Rektors- och lärarutbildningar.	Samtliga lärare genomgick utbildning (2025).
Samverkan med judiska företrädare	Mycket stark och formaliserad.	Regelbunden dialog och samråd.	Regelbunden dialog och samråd.
Arbete mot extremism	Integrerat i trygghetsarbetet.	Integrerat.	Integrerat.
Främjande av judiskt liv	Tydlig ambition, kultur och identitetsförstärkande arbete.	Kulturinsatser och jubileumssatsningar.	Minoritetsvecka och synliggörande av gruppen.

Analys och slutsatser

Genomlysningen visar att Umeå kommun redan bedriver ett omfattande arbete som berör antisemitism, hatbrott, diskriminering, nationella minoriteter och våldsbejakande extremism. Arbetet bedrivs dock inte som ett särskilt arbete mot antisemitism, utan är integrerat i flera befintliga strukturer. Det gäller bland annat minoritetsarbetet, skolans värdegrunds- och likabehandlingsuppdrag, det brottsförebyggande arbetet, kulturverksamhetens arbete med synliggörande och kommunens övergripande arbete för mänskliga rättigheter och social hållbarhet.

Detta är i grunden en styrka. Antisemitism bör inte hanteras isolerat från kommunens bredare ansvar att motverka diskriminering, rasism, kränkande behandling och hot mot demokratiska värden. Samtidigt visar genomlysningen att antisemitism har särdrag som behöver uppmärksammas tydligare. Antisemitism kan uttryckas genom hot, hat, konspirationsteorier, förvanskning av Förintelsen, stereotypiserande skämt och kollektiv skuldbeläggning av judar för händelser i omvärlden. Den förekommer både i fysiska och digitala miljöer och förstärks ofta i samband med internationella konflikter. Därför behöver ett generellt arbete mot diskriminering kompletteras med särskild kunskap om antisemitismens uttrycksformer, mekanismer och konsekvenser.

En viktig slutsats är att skillnaden mellan den officiella bilden och den upplevda utsattheten behöver tas på stort allvar. Antalet anmälda hatbrott med antisemitiska inslag i Umeå är lågt, men lokala judiska röster beskriver samtidigt ökad otrygghet, särskilt kopplat till synlighet, sociala medier och samhällsklimat. Detta stämmer överens med nationella studier som visar att hatbrottsstatistik inte fångar hela problembilden. Många incidenter polisanmäls inte. En betydande del av utsattheten består också av ett mer diffust tryck, självcensur och oro som inte alltid motsvarar en enskild brottslig händelse, men som ändå påverkar möjligheten att leva öppet och tryggt som jude.

Kommunens fortsatta arbete bör därför inte enbart utgå från anmälda brott. Det behöver också bygga på dialog, erfarenhetsbaserad kunskap och återkommande lokala lägesbilder. Särskilt viktigt är att lokala judiska röster ges utrymme i analysen. Eftersom det saknas en formell judisk förening eller församling i Umeå blir dialogen mer sårbar och personberoende än i större kommuner som Malmö, Göteborg och Uppsala. Kommunen behöver därför arbeta varsamt, långsiktigt och relationsbyggande för att utveckla samverkan på ett sätt som upplevs tryggt och relevant.

Genomlysningen visar också att skolan är den viktigaste arenan för det förebyggande arbetet. Barn och unga möter både kunskap och normer i skolan, samtidigt som skolan är en miljö där antisemitiska uttryck kan förekomma genom jargong, skämt, konspirationsteorier eller trakasserier. Det arbete som redan bedrivs inom utbildningsnämnderna är centralt och bör fortsätta utvecklas. För att få större genomslag behöver kunskapshöjande insatser kombineras med ökad förmåga hos personal att upptäcka, bemöta, dokumentera och följa upp antisemitiska uttryck.

Kulturverksamheter som sprider kunskap om judiska frågor och minoritetsarbetet bidrar inte bara till att motverka antisemitism, utan också till att främja judiskt liv, synliggöra judisk kultur och skapa positiva möten med judisk historia, religion, språk och samtid. Lokala judiska röster har betonat att synliggörandet bör ske på ett sätt som inte pekar ut gruppen eller ökar utsattheten, utan bidrar till kunskap, igenkänning och delaktighet för hela Umeås befolkning.

Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet är ytterligare en viktig del. Umeå har etablerade strukturer för brottsförebyggande samverkan. Dessa strukturer bör även fortsättningsvis användas för att bevaka och hantera rasistiska uttryck, särskilt när de kan kopplas till radikalisering, extremistiska miljöer eller ökad risk för hot och våld.

Sammantaget pekar analysen mot att Umeå kommun inte främst behöver bygga upp ett nytt parallellt system för arbetet mot antisemitism. Det viktigaste är i stället att stärka, samordna och förtydliga de strukturer som redan finns och inordnas i kommunens styrmodell och i befintliga processer för minoritetspolitik, trygghet, diskriminering, skola, kultur och brottsförebyggande arbete. På så sätt kan insatserna bli mer långsiktiga, möjliga att följa upp och mindre beroende av enskilda projekt eller personberoende initiativ.

Förslag på åtgärder och fortsatt arbete

Styrning

Umeå kommuns styrmodell säkerställer att arbetssätt, ansvar och befogenheter följer beslutade reglementen och delegationer. De åtgärder som identifieras i detta kapitel bör inordnas i styrmodellen för att ge struktur och långsiktighet. Flera av åtgärderna är långsiktiga och strukturbildande, eftersom Umeås främsta utmaning handlar om att fånga upp och förebygga antisemitism. Mot den bakgrunden bedöms det inte finnas behov av en särskild strategi eller handlingsplan. En sådan riskerar att bli antingen för diffus eller för smal och kortlivad. Strukturella åtgärder kan i stället stärka arbetet mot diskriminering mer övergripande och ge positiva effekter även för andra diskrimineringsgrunder. Det är samtidigt viktigt att säkra ett gott kunskapsunderlag för styrning samt indikatorer och data för uppföljning.

Minoritetsarbetet styrs genom Mål och riktlinjer för minoritetsarbetet. Alla nationella minoriteter medverkar i processen, från framtagande av underlag till uppföljning. Kommunstyrelsen ansvarar för detta arbete. I Mål och riktlinjer kan utmaningar för respektive minoritet lyftas som prioriterade områden. Nämnderna ansvarar för arbetet med nationella minoriteter inom sina respektive verksamhetsområden.

Föreslagna åtgärder

Stärka nulägesbilden genom data och ökad samverkan

a) *Se över förutsättningarna för att öka kunskapen om förekomsten av hot och hat (Kommunstyrelsen).*

De kända, offentliga källorna om hot och hat ger en annan bild än den upplevelse som judar i Umeå beskriver. Kommunen bör därför identifiera sätt att systematiskt fånga och strukturera dessa erfarenheter, men även utforska andra datakällor, till exempel hos brottsoffermyndigheten. Det skulle ge Umeå kommun en bredare och mer kompletterande bild av diskriminering och utsatthet.

b) *Utveckla samverkan med den judiska minoritetsgruppen i Umeå (Kommunstyrelsen).*

En närmare samverkan med representanter för den judiska minoritetsgruppen kan ge bättre förutsättningar att identifiera och förankra aktiviteter och åtgärder som ger effekt för dem som berörs mest.

Kunskapshöjande aktiviteter

En av de tydligaste frågorna i arbetet med nämndinitiativet är behovet av mer kunskap. Samhällsströmningar och digitala miljöer har blivit alltmer polariserade, vilket riskerar att försvaga fakta som grund för samtal och dialog. Genom att ge framför allt barn och unga ökad kunskap om mänskliga rättigheter och nationella minoriteter stärks förutsättningarna för ett gott judiskt liv i Umeå.

a) *Ta fram en plan för komplettering av kunskapshöjande aktiviteter för barn och unga (För- och grundskolenämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden).*

Det arbete som redan pågår inom utbildningsförvaltningarna kan kompletteras med insatser som breddar förståelsen för judiskt liv, antisemitism och nationella minoriteter. Utveckling, uppföljning och utvärdering kan med fördel ske i samverkan med Umeå universitet eller andra relevanta aktörer.

b) *Ta fram en plan för att stärka skolpersonalens förmåga (För- och grundskolenämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden).*

Skolans personal är en viktig resurs för att upptäcka, bemöta och dokumentera diskriminerande beteenden och handlingar. Genom att stärka personalens förmåga inom dessa områden ökar samhällets motståndskraft mot strukturell diskriminering.

Synlighet och delaktighet

Stärka det judiska livet (Kulturnämnden och Fritidsnämnden)

a) *Utveckla insatser genom exempelvis biblioteken genom föreläsningar, konstutställningar och samarbeten med civilsamhället.*

Avslutande bedömning: Umeå kommun har goda förutsättningar att utveckla arbetet mot antisemitism och för att stärka judiskt liv. Det finns etablerade strukturer, ett aktivt minoritetsarbete, starka utbildningsverksamheter, kulturinsatser och fungerande samverkan inom trygghets- och brottsförebyggande arbete. Det fortsatta arbetet bör därför inriktas på att stärka nulägesbilden, utveckla dialogen med den judiska gruppen, höja kunskapen i skola och andra verksamheter, synliggöra judiskt liv och säkerställa att ansvar och uppföljning inordnas i kommunens ordinarie styrning.

”Att främja judisk kultur handlar inte bara om att skydda en minoritet, utan också att berika samhället som helhet genom att lyfta dess mångfald och historia.”

Strategisk utveckling
Besök: Stadshuset, Skolgatan 31A
Postadress: 901 80 Umeå
090–16 10 00
umea.kommun@umea.se
www.umea.se

Umeå kommun
Click here to enter text.

Protokollsutdrag
Click here to enter text.

§ 179

Diarienr: KS-2026/00826

Avsägelse; Kommunfullmäktige, kommunfullmäktiges valberedning, kulturnämnden och kommunstyrelsen; Helena Smith (S)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja Helena Smith (S) begärt entledigande från uppdraget som ledamot i kommunfullmäktige, ersättare i kommunfullmäktiges valberedning, ordförande och ledamot i kulturnämnden samt ersättare i kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

att utse Kurt-Åke Sjöström (S) till ordförande i kulturnämnden.

Ärendebeskrivning

Helena Smith (S) avsäger sig uppdragen som ledamot i kommunfullmäktige, ersättare i kommunfullmäktiges valberedning, ordförande och ledamot i kulturnämnden samt ersättare i kommunstyrelsen.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Helena Smith
Kurt-Åke Sjöström
Kulturnämnden
Lönesupport, Troman

Umeå kommun
Click here to enter text.

Protokollsutdrag
Click here to enter text.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun
Click here to enter text.

Protokollsutdrag
Click here to enter text.

§ 310

Diarienr: KS-2026/00853

Teknisk ramjustering samt fördelning av statsbidrag tekniska nämnden och kulturnämnden

Beslut

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott beslutar

att bevilja en teknisk ramjustering om 1 647 tkr från tekniska nämnden till kulturnämnden, avseende kostnader för de lokaler som Sveriges Depåbibliotek och Lånecentral (SDLC) bedriver verksamhet i, med anledning av att tekniska nämnden istället får del av statsbidrag för verksamheten. Förändringen börjar gälla 2027-01-01.

Ärendebeskrivning

I kulturnämndens grunduppdrag ingår att svara för Sveriges depåbibliotek och lånecentral (SDLC), en verksamhet som finansieras av Kungliga biblioteket via statsbidrag och som idag har sina lokaler på Nygatan IDUN1. Under 2027 kommer SDLC att utöka sin verksamhet i Umeå och med det kommer en ny lokalisering att tillkomma.

I samband med avskaffandet av interna affärer var det den nämnd som bedrev verksamhet och stod för den externa kostnaden som erhöll den ekonomiska ramen för kostnaderna. Det gällde även statligt finansierad verksamhet. Medel för att täcka lokalkostnaden för depåbiblioteket och lånecentralen återfinns därför i tekniska nämndens ram medan kulturnämnden rekvirerar och erhåller statsbidrag för alla kostnader dvs även för lokalkostnaden.

Kommunstyrelsen har senare beslutat om principer som ska vara vägledande när enskilda frågor som kvarstår efter avskaffandet av interna affärer ska lösas ut (2021-02-09 §17). Bland principerna framgår att intäkter och kostnader bör följas åt så långt det är möjligt samt att statsbidrag som berör flera nämnder ska fördelas.

Mot bakgrund av detta föreslås att den ekonomiska ram som tekniska nämnden fick i samband med avskaffandet av interna affärer för att täcka lokalkostnader avseende SDLC justeras till kulturnämnden. Tekniska nämnden får istället del av det statsbidrag som kulturnämnden erhåller för verksamheten. Nämnderna är överens om en ramjustering om 1 647 tkr fr o m 1 januari 2027.

Kulturnämnden har en sammanhållande roll och beslutar om fördelning av statsbidrag mellan kulturnämnden och tekniska nämnden, där tekniska nämnden erhåller statsbidrag motsvarande kostnaderna för den lokal som SDLC bedriver verksamhet i. Nuvarande årskostnad för de aktuella lokalerna uppgår till 2 175 tkr och kulturnämnden har fattat beslut om att tilldela tekniska nämnden motsvarande belopp i statsbidrag för 2027.
I samband med att SDLC utökar sin verksamhet kommer kulturnämnden att besluta om en ny fördelning av statsbidraget mellan kulturnämnden och tekniska nämnden utifrån samma princip, så att lokalkostnader under tekniska nämnden finansieras av en del av statsbidraget och verksamhetskostnader under kulturnämnden finansieras av en del av statsbidraget. På samma sätt kommer andra förändringar av lokalnyttjande att medföra ett beslut om förändring av fördelning av statsbidraget. Årlig indexering av lokalkostnader kommer också att ske.

Beslutsunderlag

Tekniska nämndens beslut
Kulturnämndens beslut

Beredningsansvariga

Anette Sjödin, controller

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Tekniska nämnden
Kulturnämnden
Anette Sjödin, SLK

Umeå kommun
Click here to enter text.

Protokollsutdrag
Click here to enter text.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks: